

Uchwała Nr
Rady Miejskiej Trzcianki
z dnia 2023 r.

**w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych
Gminy Trzcianka na lata 2023-2028**

Na podstawie art. 16b w związku z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901 ze zm.) uchwała się co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Trzcianka na lata 2023-2028, która stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Traci moc uchwała nr XXXIX/336/17 Rady Miejskiej Trzcianki z dnia 28 września 2017 roku w sprawie uchwalenia Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Trzcianka na lata 2017-2022.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Trzcianki.

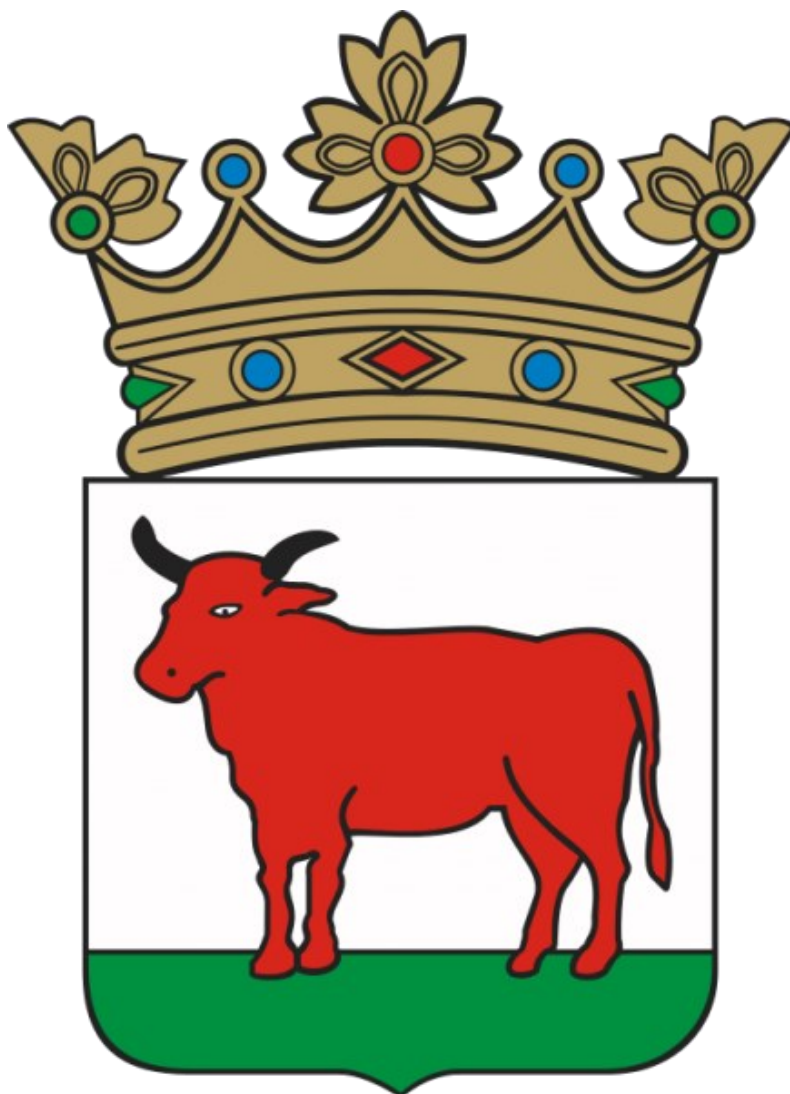
§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik do uchwały Nr

Rady Miejskiej Trzcianki

z dnia 2023 r.

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY TRZCIANKA na lata 2023 – 2028

**Opracowanie
Centrum Usług Społecznych
w Trzciance**

SPIS TREŚCI

I. Wstęp	3
<i>Podstawy prawne na poziomie krajowym i lokalnym</i>	<i>3</i>
II. Charakterystyka gminy Trzcianka	8
1. <i>Położenie geograficzne</i>	<i>8</i>
2. <i>Demografia</i>	<i>9</i>
3. <i>Podmioty gospodarcze</i>	<i>11</i>
4. <i>Bezrobocie.....</i>	<i>13</i>
5. <i>Infrastruktura techniczna</i>	<i>14</i>
<i>Infrastruktura komunikacyjna.....</i>	<i>14</i>
<i>Infrastruktura ochrony środowiska.....</i>	<i>15</i>
<i>Infrastruktura bezpieczeństwa publicznego</i>	<i>17</i>
6. <i>Potencjał turystyczny</i>	<i>17</i>
7. <i>Potencjał społeczny.....</i>	<i>18</i>
<i>Infrastruktura oświatowa.....</i>	<i>18</i>
<i>Infrastruktura kulturalna</i>	<i>19</i>
<i>Infrastruktura sportowa</i>	<i>23</i>
<i>Infrastruktura zdrowia</i>	<i>24</i>
III. Diagnoza sytuacji społecznej gminy Trzcianka	25
1. <i>Działalność Centrum Usług Społecznych</i>	<i>25</i>
<i>Powody przyznania pomocy społecznej</i>	<i>31</i>
<i>Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej</i>	<i>33</i>
2. <i>Działalność Domu Pomocy Społecznej w Trzciance.....</i>	<i>34</i>
<i>Dom Pomocy Społecznej w Trzciance – Usługi opiekuńcze i wspomagające</i>	<i>35</i>
<i>Dom Pomocy Społecznej w Trzciance – Opieka medyczna i rehabilitacja</i>	<i>37</i>
3. <i>Organizacje pozarządowe w gminie Trzcianka oraz Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.....</i>	<i>38</i>
IV. Analiza SWOT	43
V. Misja i wizja Strategii	49
VI. Monitoring i ewaluacja.....	56
VII. Źródła finansowania działań społecznych.....	57

I. Wstęp

Podstawy prawne na poziomie krajowym i lokalnym

Ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. określa w art. 17, że do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Niniejszy dokument – Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych – stanowi podstawę do realizacji trwałych wzorów interwencji społecznych. Wzory te mają przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców gminy, w szczególności osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz marginalizacją, aby w konsekwencji móc doprowadzić do integracji społecznej. Strategia ma na celu organizowanie życia społecznego w sposób dający możliwość powszechnego realizowania ról społecznych, dzięki czemu przeciwdziała ona wykluczeniu społecznemu, umożliwia zaspokajanie potrzeb oraz realizację interesów.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2023–2028 składa się z dwóch części: pierwsza jest diagnozą stanu gminy (opisem istniejącej sytuacji, obecnych i przyszłych problemów, szans rozwojowych), druga zaś wytycza misję gminy oraz wskazuje cele – podstawowe i operacyjne.

Nowa strategia rozwija myśl planistyczną zawartą w dokumentach gminnych; zmiany, które się pojawiają, przede wszystkim zadań własnych nowopowstałego Centrum Usług Społecznych oraz dotyczą prognozy zmian problemów społecznych oraz sposobu wdrażania planowanych działań.

Bazą do opracowania diagnozy społecznej zawartej w strategii były materiały i analizy statystyczne gromadzone przez następujące instytucje: Urząd Miejski Trzcianki, Centrum Usług Społecznych w Trzciance, Powiatowy Urząd Pracy w Czarnkowie, Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego.

W założeniu autorów ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej obowiązek opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych pozwala gminom na stworzenie kompleksowego programu działań, który ma na celu poprawę warunków życia społeczności lokalnej.

Regulacje, które zawarte są w gminnej strategii są wypadkową wytycznych znajdujących się w innych aktach prawnych o charakterze ponadlokalnym. Te dokumenty to:

- 1) Strategia Polityki Społecznej dla Województwa Wielkopolskiego do 2030 roku;
- 2) Krajowe Plany Działań na Rzecz Zatrudnienia;
- 3) Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 roku;
- 4) Strategia Rozwoju Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego na lata 2021–2030;
- 5) Europejska Strategia Zatrudnienia;

- 6) Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym;
- 7) Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych;
- 8) Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych;
- 9) Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym;
- 10) Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy;
- 11) Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie;
- 12) Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- 13) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii;
- 14) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
- 15) Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych.

Strategia Polityki Społecznej dla Województwa Wielkopolskiego do 2030 roku

Strategia ta ma na celu zaplanowanie zorganizowanych, kompleksowych i międzysektorowych działań, służących kształtowaniu/poprawie/ochronie warunków życiowych, bezpieczeństwa, jakości życia, statusu obywateli i rozwoju społeczności. Działania te – będące odpowiedzią na przemiany gospodarcze, demograficzne i społeczno–kulturowe – mają dać jednostkom i grupom możliwość udziału w kulturze i życiu społecznym, możliwość harmonijnego rozwoju oraz szansę prowadzenia aktywnego i niezależnego życia.

Priorytety strategiczne polityki społecznej Województwa Wielkopolskiego to:

1. Usługi społeczne dostępne i wysokiej jakości,
2. Infrastruktura zróżnicowana i dostępna w środowisku lokalnym,
3. Wielkopolska obywatelska, potrafiąca się samoorganizować,
4. Mieszkańcy aktywni i włączeni w główny nurt życia społeczno–gospodarczego,
5. Regionalny system polityki społecznej – skoordynowany, wielosektorowy i międzyinstytucjonalny.

W dokumencie zawarto programy wzorcowe do wykorzystania w powiatach i gminach; zestaw stanowi integralną część strategii, ponieważ jest zasobem, z którego konkretna gmina/powiat może wybierać i dostosowywać działania do potrzeb i problemów lokalnych, jest podstawą wyznaczania kierunku i zakresu działań podejmowanych w polityce społecznej w perspektywie krótkoterminowej oraz długoterminowej, jest bazą, którą można wykorzystać w kolejnych edycjach prac związanych z lokalną strategią polityki społecznej.

Krajowe Plany Działań na Rzecz Zatrudnienia

Analiza sytuacji społeczno–gospodarczej Polski wskazuje, że wciąż wyzwaniem pozostaje bezrobocie i jakość procesu zatrudniania oraz podejmowanie i realizacja działań,

które mogą przyczynić się do wzrostu jakości zatrudnienia. Niezbędne są działania, które mają na celu zwiększenie poziomu spójności:

- a) społecznej, mierzonej wskaźnikiem zatrudnienia i stopą bezrobocia;
- b) gospodarczej, mierzonej za pomocą wskaźnika PKB przypadającego na mieszkańca,
- c) przestrzennej, mierzonej czasem przejazdu do danego obszaru komunikacją lotniczą, drogową i kolejową.

Krajowe Plany Działań na Rzecz Zatrudnienia przyjmują założenie, że inicjowane polityki rynku pracy przyczynią się do wzrostu zatrudnienia oraz wsparcia osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, co jest zgodne z ogólnym założeniem planu – służy on wytyczaniu kierunków polityk państwa w zakresie promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej, realizowanej na szczeblu centralnym i regionalnym.

Celem ogólnym Planów jest zwiększenie wskaźnika zatrudnienia ogółem, a realizacji celu sprzyjać będzie osiągnięcie celów dodatkowych: zmniejszenie stopy bezrobocia ogółem oraz zwiększenie wskaźnika aktywności zawodowej.

Powyższe cele będą realizowane za pomocą działań kierunkowych zgrupowanych w dwóch obszarach priorytetowych: zwiększenie efektywności zarządzania rynkiem pracy w celu wsparcia wzrostu zatrudnienia oraz zwiększenie adaptacyjności na rynku pracy.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na poziomie gminy uwzględnia powyższe zagadnienia, wskazuje także konkretne możliwości przeciwdziałania negatywnym zjawiskom w tym zakresie.

Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 roku

Jednymi z celów operacyjnych Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 roku są:

1. Wzrost aktywności zawodowej i utrzymanie wysokiej jakości zatrudnienia;
2. Wzrost i poprawa wykorzystania kapitału ludzkiego na rynku pracy;
3. Przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniom.

Cele te realizowane powinny być poprzez następujące kierunki działań:

- 1) działania na rzecz zapobiegania zjawisku wykluczenia społecznego poprzez szeroko rozumianą integrację społeczną;
- 2) budowanie nowej jakości form pomocy osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym i wykluczonym;
- 3) wykorzystywanie modelowych rozwiązań w zakresie aktywnej integracji i gospodarki społecznej;
- 4) budowa potencjału instytucjonalnego na rzecz zapobiegania i łagodzenia skutków wykluczeń;
- 5) opracowanie narzędzi i metod pozwalających na rozpoznawanie i diagnozę zjawisk kryzysowych;

- 6) budowa systemu wczesnej interwencji w przypadku zagrożenia sytuacją kryzysową w rodzinie;
- 7) rozwój zainteresowań dzieci i młodzieży oraz zapewnienie aktualnej, atrakcyjnej oferty edukacyjnej;
- 8) wspieranie zaangażowania wszystkich mieszkańców w działania na rzecz społeczności lokalnej, w tym wolontariatu;
- 9) włączanie zainteresowanych grup społecznych i środowiska lokalnego do procesu decyzyjnego w zakresie kształtowania polityk włączenia i integracji społecznej;
- 10) wsparcie dla rozwiązań ograniczających bezdomność.
- 11) rozwój gminnych i powiatowych placówek pomocy społecznej świadczących różnorodne usługi socjalne wynikające z potrzeb społeczności lokalnych;
- 12) wspieranie zaangażowania wspólnot lokalnych, władz samorządowych i środowiska biznesu w stosowaniu rozwiązań na rzecz gospodarki społecznej;
- 13) wsparcie jakościowego rozwoju usług socjalnych oraz innowacyjnych modeli pomocy i wsparcia społecznego;
- 14) zwiększenie aktywności społeczności lokalnych w zakresie aktywnej integracji;
- 15) wsparcie organizacji pozarządowych zajmujących się pomocą społeczną i aktywną integracją.

Strategia Rozwoju Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego na lata 2021–2030

Jak czytamy w dokumencie, dla powiatu „sformułowano cele strategiczne rozwoju Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego. Bazują one na zidentyfikowanych wcześniej uwarunkowaniach rozwojowych Powiatu (a więc przede wszystkim posiadanym wewnętrznym atutach i pojawiającym się w otoczeniu szansach, ale także uwzględniają najistotniejsze wewnętrzne problemy i zewnętrzne zagrożenia) i wytyczają główne kierunki dalszego rozwoju. Cele te bezpośrednio nawiązują do zadań i kompetencji samorządu powiatowego i skupiają się na rzeczywistych możliwościach realizacyjnych Powiatu dla wyznaczonych projektów.

Pomijają tym samym zadania zarezerwowane dla innych szczebli samorządu terytorialnego oraz innych instytucji.”

Strategiczne cele rozwoju Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego są następujące:

1. Poprawa stanu i rozwój infrastruktury drogowej Powiatu;
2. Przygotowanie absolwentów szkół powiatowych do startu na rynku pracy;
3. Wsparcie najbardziej potrzebujących mieszkańców Powiatu;
4. Poprawa stanu zdrowia mieszkańców;
5. Skuteczne przeciwdziałanie bezrobociu;
6. Zapewnienie wysokiego bezpieczeństwa publicznego na terenie Powiatu;
7. Rozwój oferty spędzania wolnego czasu oraz integracja społeczności Powiatu;
8. Sprawna organizacja i zarządzanie Powiatem.

Cele strategiczne, które mają wpływ na strategię rozwiązywania problemów społecznych to cele nr 3, 4, 5, 7.

Przedmiotowa Strategia wymienia przykładowe działania, dzięki którym istnieje możliwość osiągnięcia powyższych celów:

- 1) rzetelne i systematyczne rozpoznawanie potrzeb społecznych;
- 2) udzielanie pomocy i wsparcia rodzinom znajdującym się w trudnych sytuacjach życiowych;
- 3) wyrównywanie szans życiowych osób niepełnosprawnych i starszych przez stwarzanie możliwości aktywnego udziału w życiu społecznym, a młodzieży dodatkowo w szkolnych grupach integracyjnych;
- 4) wspieranie osób długotrwale bezrobotnych nie z własnej winy;
- 5) przeciwdziałanie uzależnieniom poprzez publiczną edukację i realizację programów profilaktyczno-wychowawczych dla dzieci i młodzieży;
- 6) konsekwentne realizowanie wieloletnich programów społecznych uchwalonych bądź akceptowanych przez samorząd powiatowy.

II. Charakterystyka gminy Trzcianka

1. Położenie geograficzne

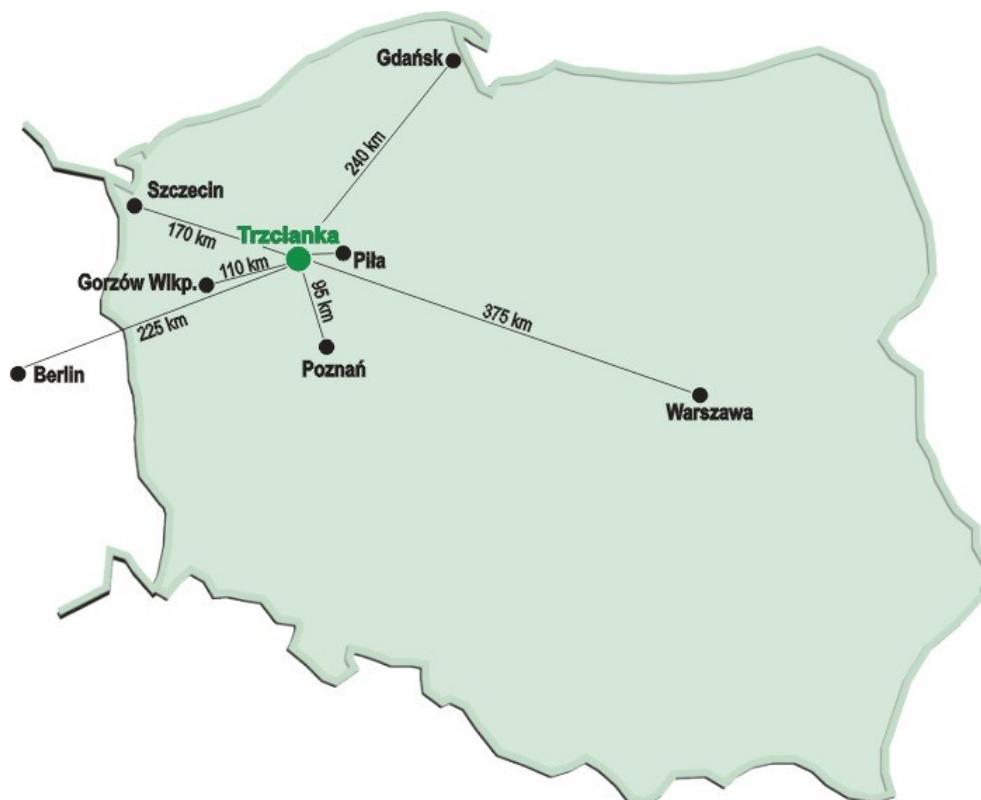
Gmina Trzcianka położona jest w północnej części województwa wielkopolskiego. Jest jedną z gmin, która wchodzi w skład powiatu czarnkowsko – trzcianeckiego. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego (stan na 01.01.2022 r.) powierzchnia gminy wynosi 374 km².

Gmina Trzcianka graniczy z następującymi gminami:

- 16) od strony północnej: Człopa, Wałcz (powiat wałecki, województwo zachodniopomorskie) oraz Szydłowo (powiat pilski);
- 17) od strony wschodniej: miasto Piła, Ujście (powiat pilski);
- 18) od strony południowej: Czarnków (powiat czarnkowsko–trzcianecki);
- 19) od strony zachodniej: Wieleń (powiat czarnkowsko–trzcianecki).

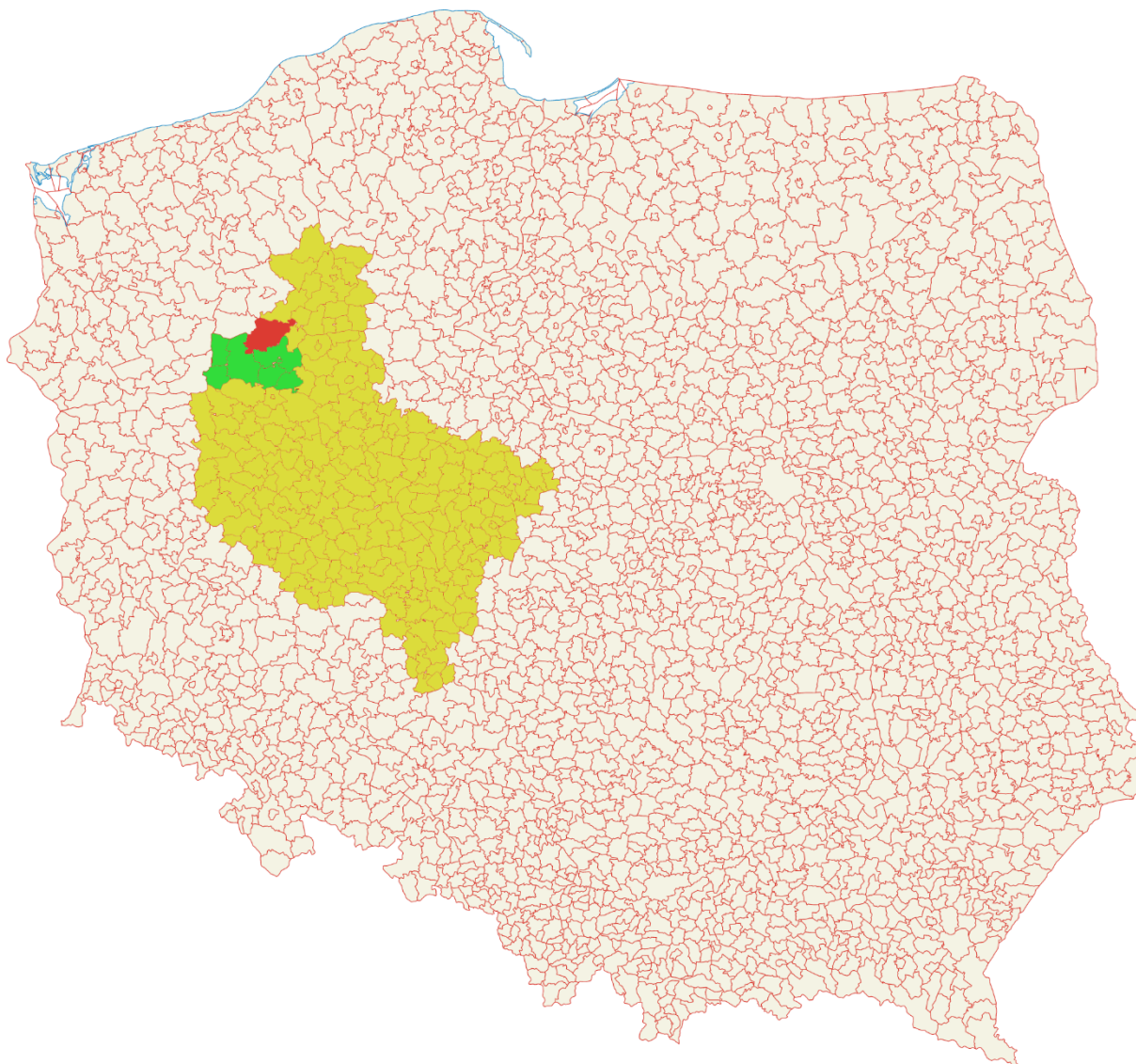
Na terenie gminy znajduje się 20 sołectw: Biała, Biernatowo, Górnica, Łomnica, Niekursko, Nowa Wieś, Pokrzywno, Przyłęki, Radolin, Runowo, Rychlik, Sarcz, Siedlisko, Smolarnia, Stobno, Straduń, Teresin, Wapniarnia Pierwsza, Wapniarnia Trzecia, Wrząca.

Mapa 1. Położenie miasta Trzcianka względem wybranych miejscowości.

Źródło: www.trzcianka.pl

Mapa 2. Położenie województwa wielkopolskiego (kolor żółty), powiatu czarnkowsko-trzcianeckiego (kolor zielony) oraz gminy Trzcianka (kolor czerwony) w Polsce.

Źródło: www.wikipedia.pl

2. Demografia

Gmina Trzcianka jest gminą miejsko-wiejską, jej obszar zamieszkują 23 070 osoby (stan na 31.12.2021 r., dane Głównego Urzędu Statystycznego). Większość – 16 027 osób mieszka na terenie miasta, natomiast 7043 mieszkańców gminy żyje w obszarach wiejskich.

Ludność gminy i migracje w latach 2017-2022

Rok	Ilość mieszkańców		Ilość dzieci urodzonych	Ilość zgonów	Ilość zameldowań (w tym pobyt stały)	Ilość wymeldowań	Ilość emigracji	Ilość zawartych małżeństw
2017	23949	16802	245	255	861 (766)	86	9	148
2018	23869	16703	239	213	1031 (865)	105	11	123
2019	23836	16683	265	228	1318 (953)	224	14	132
2020	23669	16535	227	305	893 (498)	184	18	106
2021	23308	16209	214	366	982 (568)	292	11	116
2022	23070	16027	153	309	835 (475)	184	16	107

Źródło: Raport o stanie gminy Trzcianka w 2022 roku

W roku 2022 w gminie Trzcianka urodziło się 153 dzieci (w mieście 88 urodzeń, natomiast na obszarach wiejskich 65). W porównaniu do roku 2021 urodziło się o 61 dzieci mniej. W 2022 roku zmarło 309 mieszkańców gminy. Liczba ta jest mniejsza niż w roku 2021 (366 zgonów), jednak nadal jest to więcej niż w latach ubiegłych. Z pewnością znaczny wpływ na tę liczbę miała trwająca pandemia COVID-19.

Przyczyną spadku liczby ludności jest utrzymujący się od kilku lat ujemny przyrost naturalny, który w roku 2022 wyniósł 156, co dopowiada -7,87 na 1000 mieszkańców, jak również ujemne saldo migracji.

W roku 2022 w ewidencji ludności zarejestrowano 835 zameldowań na pobyt stały i czasowy, w tym 475 na pobyt stały oraz 184 wymeldowań z pobytu stałego i czasowego. Wyjazd za granicę zgłosiło 116 osób.

W odniesieniu do poszczególnych grup wiekowych w gminie Trzcianka na koniec 2022 roku:

- liczba kobiet w wieku przedprodukcyjnym (18 lat i mniej) wynosiła 2 200, a liczba mężczyzn 2 326 (20% mieszkańców);
- liczba kobiet w wieku produkcyjnym (od 18 lat do 60 lata) wynosiła 6 346 kobiet, a liczba mężczyzn 7 244 (59% mieszkańców);
- liczba kobiet w wieku poprodukcyjnym (powyżej 60 lat) wynosiła 3 331, a liczba mężczyzn 1 623 (22% mieszkańców);

Wiek	Kobiety	Mężczyźni	Ogółem
do 14 lat	1 798	1 930	3 728
15-17	402	396	798
18-24	855	895	1 750
25-34	1 405	1 493	2 898
35-44	1 799	1 840	3 639
45-54	1 609	1 536	3 145
55-59	678	654	1 332
60-65	963	826	1 789
66 i więcej	2 368	1 623	3 991
Ogółem:	11 877	11 193	23 070

Źródło: Raport o stanie gminy Trzcianka w 2022 roku

Dane przedstawiające liczbę mieszkańców gminy Trzcianka pod względem struktury wiekowej. Z danych wynika, iż społeczeństwo w gminie Trzcianka starzeje się. Wśród mieszkańców można wyróżnić dwie dominujące grupy wiekowe: osoby w wieku od 35 do 44 lat oraz osoby w wieku 66 lat i więcej.

3. Podmioty gospodarcze

Największe przedsiębiorstwa w gminie są skupione głównie na obszarze miasta. Dominują branże związane z: obróbką aluminium, produkcją naczip oraz maszyn rolniczych, produkcją elementów okrętowych, produkcją kominków, produkcją chemiczno-przemysłową, usługami budowlanymi, usługami transportowymi. Dużym pracodawcą są również gminne instytucje publiczne.

Bardzo dobra infrastruktura techniczna oraz tworzenie przyjaznego klimatu dla przedsiębiorców to ważne atuty w kwestii rozwoju przedsiębiorczości, dzięki czemu lista podmiotów gospodarczych stale się zwiększa. Prócz preferencji i ulg podatkowych, gmina oferuje również tereny inwestycyjne pod zabudowę mieszkaniową, usługową i przemysłową.

Choć gmina Trzcianka ma charakter rolniczo-przemysłowy (jednocześnie jest atrakcyjna pod względem turystycznym), to charakter gospodarczy miasta zmienia się z przemysłowo-usługowego na usługowo-przemysłowy.

Według danych pochodzących z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej na koniec 2022 roku działało 1589 przedsiębiorstw, których główna siedziba znajdowała się na terenie gminy Trzcianka. W roku 2022 w gminie zarejestrowano 98 nowych przedsiębiorstw posiadających głównie miejsce wykonywania działalności w gminie Trzcianka, natomiast 72 zakończyło działalność.

W roku 2022 w Urzędzie Miejskim Trzcianki przetworzono 623 wnioski w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, rok wcześniej było ich 745. Poniżej struktura wniosków złożonych w Urzędzie Miejskim Trzcianki w roku 2022:

- 1) 264 zmiany we wpisie,
- 2) 113 założenie działalności gospodarczej,
- 3) 116 zawieszenie działalności,
- 4) 81 zakończenie działalności,
- 5) 49 wznowienia działalności.

Według danych pochodzących z Centralnej Ewidencji i Informacji Działalności Gospodarczej najwięcej jest przedsiębiorców w przedziale wiekowym 40 – 49 lat (w tym przedsiębiorcy z zawieszoną działalnością oraz prowadzący działalność wyłącznie w formie spółek cywilnych).

4. Bezrobocie

Informacje w obszarze bezrobocia przedstawiono na poniższych grafikach.

MINISTERSTWO RODZINY I POLITYKI SPOŁECZNEJ, ul. Nowogrodzka 1/3/5, 00-513 Warszawa		
Powiatowy Urząd Pracy w Czarnkowie	MRIPS – 01 Sprawozdanie o rynku pracy 01.12.2022- 31.12.2022	Termin przekazania: zgodnie z PBSP 2022 r.
Numer identyfikacyjny REGON 670867648	Obowiązek przekazywania danych statystycznych wynika z art. 30 ust.1 pkt 3 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 955) oraz rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie programu badań statystycznych statystyki publicznej na rok 2022	

Gmina: 300207

Miejscowość: 9999999

Powiat: 9999

DZIAŁ 5. STRUKTURA BEZROBOTNYCH WEDŁUG WYBRANYCH KATEGORII ORAZ POSZUKUJĄCYCH PRACY

Załącznik 5. STRUKTURA BEZROBOTNYCH WEDŁUG WYBRANYCH KATEGORII ORAZ POSZUKUJĄCYCH PRACY																		
Wyszczególnienie		Bezrobotni zarejestrowani					Liczba bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy z rubryki 6										Posz. prac.	
		razem	w tym				razem											
			kobiety	zam. na wsi	w okresie do 12 m-cy od dnia uk. nauki	pozos. bez pracy pow. 12 m-cy od mom. zarej. się		do 30 r.z.	w tym do 25 r.z.	dług. bezrob. botni	pow. 50 r.z.	korz. ze świad. z pom. społ.	posiad. co naj. jedno dz. do 6 r.z.	posiad. co naj. jedno dz. niep. do 18 r.z.	niepełno-sprawni			
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15			
Ogółem	01	266	150	93	6	28	199	49	25	75	91	8	53	2	35	4		
Czas pozostawiania bez pracy w m-c	do 1	62	29	14	13	0	X	18	3	1	2	12	1	5	0	0		
	1-3	63	91	47	35	3	X	64	20	14	15	25	1	20	2	11		
	3-6	04	73	44	23	2	X	57	17	6	20	26	4	13	0	11		
	6-12	05	45	29	10	1	X	33	5	3	12	18	0	8	0	6		
	12-24	06	16	11	7	X	16	15	3	1	15	4	1	5	0	3		
	pow. 24	67	12	5	5	X	12	12	1	0	11	6	1	2	0	4		
Wiek	18-24	68	25	16	8	4	1	25	25	4	X	0	8	0	1	0		
	25-34	69	46	36	20	1	5	40	24	X	14	X	1	25	1	3		
	35-44	70	74	47	24	0	10	37	X	X	19	X	2	19	1	8		
	45-54	71	64	34	19	1	5	40	X	X	13	34	3	1	0	9		
	55-59	72	39	17	15	0	6	39	X	X	18	39	2	0	0	11		
	60 lat i więcej	73	18	0	7	0	1	18	X	X	7	18	0	0	0	3		
		74	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		

Wyszczególnienie		Bezrobotni zarejestrowani					Liczba bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy										Pozostałe	
		razem	w tym				razem	z rubryki 6										
			kobiety	zam. na wsi	w okresie do 12 m-cy od dnia uk. nauki	pozos. bez pracy pow. 12 m-cy od mom. zarej. się		do 30 r.z.	w tym do 25 r.z.	dług. bezrobotni	pow. 50 r.z.	korz. ze świad. z pom. społ.	posiad. co naj. jedno dz. do 6 r.z.	posiad. co naj. jedno dz. niep. do 18 r.z.	niepełnosprawni			
0		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15		
Wykształcenie	wyższe	14	28	19	6	1	3	22	5	0	6	7	0	9	1	2	0	
	policealne i śr. zawod./branżowe	15	60	38	16	4	4	36	11	6	9	12	1	7	0	8	2	
	średnie ogólnokształcące	16	28	18	7	1	4	24	11	6	8	3	1	12	0	3	0	
	zasadnicze zawod./branżowe	17	78	41	28	0	10	60	9	5	27	37	3	15	0	12	2	
	gimnaz./podstaw. i poniżej	18	72	34	36	0	7	57	13	8	25	32	3	10	1	10	0	
Staż pracy ogółem	do 1 roku	19	41	30	10	3	2	33	20	13	11	6	0	10	1	5	0	
	1-5	20	57	41	27	1	6	42	16	6	20	4	0	20	1	4	1	
	5-10	21	55	32	22	0	7	40	5	2	17	3	14	0	6	1		
	10-20	22	53	21	19	0	6	31	0	X	13	25	1	4	0	10	1	
	20-30	23	27	10	8	1	3	22	X	X	9	21	2	0	0	6	0	
	30 lat i więcej	24	14	1	2	0	0	14	X	X	2	14	0	0	0	2	0	
bez stażu		25	19	15	5	1	4	17	8	4	3	4	2	5	0	2	0	

Czas na przygotowanie danych do wypełnienia formularza (min)	0
Czas na wypełnienie formularza (min)	0

Źródło: <https://czarnkow.praca.gov.pl/documents>

Powyższe dane przedstawiają strukturę bezrobocia na terenie gminy Trzcianka, wg stanu na dzień 31.12.2022 r. W gminie Trzcianka było zarejestrowanych 266, czyli o 4 osoby więcej niż w roku poprzedzającym. Wskaźnik bezrobocia rejestrowanego w roku 2022 wyniósł 1.9.

Porównując, w powiecie czarnkowsko-trzcianieckim na koniec grudnia 2022r. liczba bezrobotnych zarejestrowanych wynosiła 1.322 osoby (w tym 32 obywateli Ukrainy). Stopa

bezrobocia wówczas wynosiła 4,5%. Kryzys gospodarczy wywołany wojną na Ukrainie i kumulacja zdarzeń spowodowała wzrost bezrobocia do poprzedniego roku o 257 osób.

5. Infrastruktura techniczna

Infrastruktura komunikacyjna

Dzięki dogodnemu położeniu gmina Trzcianka jest korzystnie skomunikowana – na jej terenie krzyżują się dwie drogi wojewódzkie (DW 178 oraz DW 180). Łączna długość dróg wojewódzkich na terenie gminy wynosi 65,15 kilometrów (9,54 km w mieście oraz 55,61 km na terenach wiejskich).

Na terenie gminy znajdują się następujące drogi wojewódzkie:

- DW 117: DW180 – Średnica – Jędrzejewo (klasa Z);
- DW 153: Siedlisko – Runowo – Gajewo – Ciszkowo – Goraj – Lubasz (klasa G);
- DW 178: Wałcz – Trzcianka – Czarnków – Oborniki (klasa GP);
- DW 180: Kocień Wielki – Trzcianka – Piła (klasa G).

Łączna długość dróg powiatowych na terenie gminy wynosi 82,19 kilometrów (7,16 km w mieście oraz 75,03 km na terenach wiejskich). Na terenie gminy znajdują się następujące drogi powiatowe:

- 1) 1163P: Róża Wielka – granica powiatu – Pokrzywno – granica powiatu – stacja Stobno;
- 2) 1167P: granica województwa – Róża Wielka – Róża Mała – granica powiatu do DW 178;
- 3) 1315P: granica województwa – Trzcianka (DW180);
- 4) 1316P: Straduń – Trzcianka (1315P);
- 5) 1317P: Smolarnia – DW180;
- 6) 1318P: Rychlik – Siedlisko;
- 7) 1319P: Górnica – DW180;
- 8) 1320P: Biernatowo – DW117;
- 9) 1324P: DW178 – Nowa Wieś – Runowo;
- 10) 1325P: DW178 – Radosiew;
- 11) 1327P: Łomnica – Trzcianka (DW178);
- 12) 1328P: Pokrzywno – Łomnica – Wrząca;
- 13) 1329P: Stobno – granica powiatu – Ługi Ujskie;
- 14) 1330P: granica powiatu (1159P) – DW180;
- 15) 1331P: Trzcianka (DW180) – Biała;
- 16) 1332P: DW180 – Biała – Radolin – Radolinek – Kuźnica Czarnkowska;
- 17) 1333P: DW178 – Radolin – prom – Walkowice (1209P);

18) 1335P: DW178 – Radolinek.

Łączna długość dróg gminnych wynosi 91,69 kilometrów (38,99 km w mieście oraz 52,70 km na terenach wiejskich), z czego 40,38 km posiada nawierzchnię utwardzoną, zaś 51,31 km nawierzchnię gruntową. Większość dróg o twardej nawierzchni położonych jest w mieście (30,10 km) i cechują się one dobrym stanem technicznym.

Przez teren gminy Trzcianka przebiega niezelektryfikowana linia kolejowa nr 203 z Tczewa do Kostrzyna. Pociągi regionalne kursują do Krzyża Wielkopolskiego, Piły, Złotowa i Chojnic, a dzięki uruchomionym w ostatnim czasie połączeniom krajowym mieszkańcy mają możliwość bezpośredniego dotarcia do Warszawy, Bydgoszczy, Gdyni i Gorzowa Wielkopolskiego bez konieczności przesiadania się.

Dworzec kolejowy jest czynny codziennie od godziny 5:00 do 22:00, jednakże klienci pozbawieni są możliwości kupna biletów (nieczynna kasa, brak automatu biletowego).

Komunikacja autobusowa na terenie gminy świadczona jest przez prywatnego przewoźnika przewożącego uczniów do przedszkoli i szkół znajdujących się w gminie Trzcianka. Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Wałczu (które do chwili rozwiązania realizowało usługi przewozowe) zakończyło swoją działalność z dniem 31.12.2022 r.

Na terenie miasta Trzcianka nie istnieje sieć komunikacji miejskiej.

Infrastruktura ochrony środowiska

Mieszkańcy gminy Trzcianka w większości mają dostęp do sieci wodociągowej – około 95,5% budynków na terenie miasta podłączonych jest do infrastruktury zapewniającej wodę z wodociągów komunalnych, współczynnik ten na terenach wiejskich wynosi zaś około 81,4%.

Miejskie ujęcie wody położone jest w odległości około 1,5 kilometra od centrum miasta i znajduje się w jego północno-wschodniej części, prócz Trzcianki ujęcie to dostarcza wodę do Dłużewa, Niekurska, Sarcza, Smolarni i Stradunia. Na terenie miasta znajdują się również ujęcia przyzakładowe; posiadają je: ZOZ Szpital, Spółdzielnia Inwalidów „Przyszłość” oraz ogrody działkowe.

Ujęcia wody na terenach wiejskich gminy Trzcianka znajdują się w Białej, Pokrzywnie (dodatkowo zaopatruje w wodę Kępę i Łomnicę), Radolinie (dodatkowo zaopatruje w wodę Nową Wieś) Rudce (dodatkowo zaopatruje w wodę Nową Wieś), Siedlisku (dodatkowo zaopatruje w wodę Biernatowo, Górnicę, Przyłęki i Rychlik) oraz w Stobnie (dodatkowo zaopatruje w wodę Wrzącą). Na terenie dawnego PGR w Runowie znajduje się prywatne ujęcie wody.

Zadania własne gminy w zakresie wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych realizuje Zakład Inżynierii Komunalnej

sp. z o.o. w Trzciance (ZIK sp. z o.o.). Przedsiębiorstwo jest spółką komunalną – jedynym udziałowcem jest gmina Trzcianka. Nadzór nad jego działalnością sprawuje rada nadzorcza i zgromadzenie wspólników, które jest reprezentowane przez Burmistrza Trzcianki.

Woda wydobywana na terenie gminy poddawana jest procesowi uzdatniania w Stacjach Uzdatniania Wody, gdzie odżelaznia się ją oraz odmanganiania, przeprowadza się również – sporadycznie – dezynfekcję.

Poniżej przedstawiono dane liczbowe, dotyczące ilości mieszkańców korzystających z sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej, w odniesieniu do powiatu i województwa (stan na koniec 2022r.)

	Trzcianka		Powiat	Województwo
	Razem	Miasto	PCT	Wlkp.
Mieszkańcy korzystający z sieci wodociągowej w ogólnej liczbie mieszkańców (%)	95,5	99,3	81,4	91,8
Mieszkańcy korzystający z sieci kanalizacyjnej w ogólnej liczbie mieszkańców (%)	78,6	95,2	39,4	62,1
Mieszkańcy korzystający z sieci gazowej w ogólnej liczbie mieszkańców (%)	30,2	43,1	0,1	20,5

Źródło: ZIK sp. z o.o. w Trzciance

Miasto Trzcianka na nowobudowanych osiedlach posiada system kanalizacji sanitarnej i deszczowej, w centrum miasta zaś system kanalizacji jest ogólnospławny. Sieć kanalizacji sanitarnej obejmuje dodatkowo wsie: Biała, Radolin, Smolarnia, Straduń, Teresin. Na terenie gminy funkcjonuje mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków komunalnych, znajduje się ona w południowo-wschodniej części miasta Trzcianka w pobliżu miejscowości Osinieć. Z oczyszczalni tej w 2022 roku korzystało około 70% mieszkańców gminy. Odbiornikiem oczyszczonych ścieków z oczyszczalni jest rzeka Trzciniça.

Infrastruktura bezpieczeństwa publicznego

W roku 2022 zakończono budowę oświetlenia na os. Poniatowskiego (37 opraw o mocy 69W każda) oraz podświetlono kolejne dwa przejścia dla pieszych na ul. Sikorskiego. Na terenach wsi, w ramach wydatków sołeckich, rozbudowano oświetlenie w Stobnie, Rychliku, Siedlisku, Wapniarni Trzeciej, Białej i Niekursku. Z budżetów sołeckich Pokrzywno i Rychlik, postawiono 2 lampy solarne. Ponadto zmodernizowano 67 opraw (wymiana na LED) na ul. Mickiewicza, Dąbrowskiego i Roosevelta w Trzciance, co zmniejszyło zużycie energii o połowę.

Zgodnie z ustawą z 27 października 2022r. o zakupie preferencyjnym paliwa stałego dla gospodarstw domowych od 1 grudnia 2022 roku gmina Trzcianka przystąpiła do zakupu i dystrybucji węgla. Podpisano umowę na zakup węgla z PGE Paliwa S. z o.o. z siedzibą w Krakowie natomiast w dniu 8 listopada 2022r. zawarto umowę na dystrybucję węgla z Firmą Handlowo–Usługową „Skład Opału” i od 1 grudnia 2022r. do 31 grudnia 2022r. zaopatrzone mieszkańców gminy Trzcianka w 320 ton węgla.

W ramach działań z zakresu zarządzania kryzysowego MSWiA zdecydowało o prewencyjnym działaniu na wypadek ewentualnego zagrożenia radiacyjnego. W związku z powyższym w dniu 27 września 2022 r. przygotowano plan dystrybucji preparatów ze stabilnym jodem na terenie gminy Trzcianka. Zgodnie z tym planem, w razie wystąpienia niebezpieczeństwa, jod będzie dystrybuowany poprzez szkoły podstawowe, średnie i jednostki gminne.

W roku 2022 przeznaczono 291 129,00 zł (w tym dotacje w kwocie 16 914,00 zł) na wsparcie Ochotniczych Straży Pożarnych. Wyżej wymienione środki przeznaczono na: zakup sprzętu pożarniczego, mundurów i odzieży ochronnej, otrzymanie strażnic, remont remizy, ekwiwalenty za udział w akcjach pożarniczych.

6. Potencjał turystyczny

Położenie gminy Trzcianka w obrębie kompleksu Doliny Noteci – na pograniczu Pojezierza Wałeckiego i Pradoliny Noteckiej – stwarza dogodne warunki do turystyki i rekreacji. Gmina posiada bogate zasoby przyrodniczo–krajobrazowe. Ponad połowę powierzchni gminy Trzcianka zajmują lasy (w przeważającej większości sosnowe). Wysokie zalesienie sprzyja występowaniu wielu gatunków zwierzyny łownej, owoców leśnych oraz grzybów. Urozmaicheniem krajobrazu są licznie występujące jeziora – największe tworzą rynnę o długości około 10 kilometrów. Jeziora te – Straduńskie, Logo, Sarcz, Okunie – rozciągają się od Smolarni po Trzciankę. Rejon ten ma szczególne znaczenie turystyczne i wypoczynkowe, a dzięki dogodnemu położeniu oraz rozwiniętej infrastrukturze stanowi atrakcyjne miejsce do wypoczynku dla turystów.

Wszystko to sprawia, iż rozwój turystyki przynosi wymierne korzyści dla lokalnej gospodarki – rozwój przedsiębiorczości powoduje powstanie nowych miejsc pracy, napływ nowych inwestycji oraz przyrost dochodów uzyskanych dzięki turystom. Mieszkańcy terenów

turystycznych rezygnują z działalności, która może zaszkodzić środowisku, a to powoduje poprawę jego stanu oraz jest wykorzystywane w promocji jako działalność ekologiczna.

Atrakcyjne krajobrazy sprzyjają aktywnemu wypoczynkowi – teren gminy przecinają liczne trasy rowerowe, w tym Międzynarodowa Trasa Rowerowa Euro Route R-1; gminę można również zwiedzać dzięki trasom pieszym oraz ścieżkom przyrodniczym. W roku 2022 zakończono realizację dwuletniego projektu pn. Budowa drogi dla rowerów z Sarcza do Trzcianki.

7. Potencjał społeczny

Infrastruktura oświatowa

Na terenie gminy Trzcianka znajdują się następujące placówki oświatowe:

1) Przedszkola:

- a) Gminne Przedszkole nr 1, ul. Mickiewicza 49, Trzcianka;
- b) Gminne Przedszkole nr 2, ul. 27 Stycznia 90/92, Trzcianka;
- c) Gminne Przedszkole nr 3, os. Słowackiego 24a, Trzcianka;
- d) Gminne Przedszkole nr 4, ul. Broniewskiego 2a, Trzcianka;
- e) Gminne Przedszkole w Siedlisku z oddziałem w Nowej Wsi 37 i Runowie 49, Siedlisko 160;
- f) Niepubliczne Przedszkole „Słoneczko”, ul. Łomnicka 5, Trzcianka;
- g) Niepubliczny Punkt Przedszkolny „Chatka Puchatka”, os. Lelewela 31, Trzcianka;
- h) Niepubliczny Punkt Przedszkolny „Educhatka”, ul. Rieczna 41, Trzcianka;
- i) Niepubliczny Punkt Przedszkolny „Zaczarowany Domek”, os. Poniatowskiego 17a, Trzcianka;
- j) Niepubliczny Punkt Przedszkolny Dolina Żyrafy, ul. Rieczna 41, Trzcianka;
- k) Niepubliczny Punkt Przedszkolny Przedszkole Terapeutyczne „Piccoli Cuori– Małe Serca”, ul. Mickiewicza 62, Trzcianka;

2) Szkoły podstawowe:

- a) Szkoła Podstawowa nr 1 im. J. Słowackiego, ul. Staszica 6, Trzcianka; z oddziałami przedszkolnymi;
- b) Szkoła Podstawowa nr 2 im. W. Broniewskiego, ul. Chopina 36, Trzcianka; z oddziałami przedszkolnymi;
- c) Szkoła Podstawowa nr 3 im. M. Kopernika, ul. Broniewskiego 2, Trzcianka;
- d) Szkoła Podstawowa im. A. Sofki w Białej, ul. Radolińska 9, Biała; z oddziałami przedszkolnymi;

- e) Szkoła Podstawowa im. Miłośników Przyrody w Siedlisku, Siedlisko 160;
- f) Szkoła Podstawowa im. H. Sienkiewicza w Łomnicy, Łomnica 7 i w Stobnie, ul. Kasztanowa 31 z oddziałami przedszkolnymi;
- g) Szkoła Podstawowa im. Przyjaciół Lasu w Rychliku, Rychlik 16, prowadzona przez Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Rychlik;
- h) Szkoła Podstawowa w Przyłękach, Przyłęki 38A, prowadzona przez Stowarzyszenie Rozwoju Wsi „Przyjaźń”;
- i) Katolicka Szkoła Podstawowa im. Św. Faustyny Kowalskiej, ul. Spokojna 1, Trzcianka; prowadzona przez Parafię Rzymskokatolicką w Trzciance;

3) Szkoły średnie:

- a) Liceum Ogólnokształcące im. S. Staszica, ul. Żeromskiego 28, Trzcianka;
- b) Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych im. H. Sienkiewicza, ul. Sikorskiego 36, Trzcianka;
- c) Zespół Szkół Technicznych im. Noblistów Polskich, ul. 27 Stycznia 100, Trzcianka.

Gmina Trzcianka dysponuje także 75 miejscami żłobkowymi dla dzieci od 1 roku do 3 lat:

- a) 36 miejsc w oddziałach żłobkowych w Gminnym Przedszkolu Nr 4 w Trzciance,
- b) 24 miejsca w oddziale żłobkowym w Gminnym Przedszkolu Nr 1 w Trzciance,
- c) 5 miejsc w punkcie opieki w Runowie sprawowanym przez dziennego opiekuna,
- d) 10 miejsc w punkcie opieki dziennej w Trzciance sprawowanym przez 2 dziennych opiekunów przy ul. Chełmońskiego 4/2.

Ponadto Niepubliczny Żłobek „EmiLudki”, prowadzony przez osobę fizyczną, dysponuje 24 miejscami dla dzieci do lat 3.

Infrastruktura kulturalna

Na terenie gminy Trzcianka działa kilka instytucji kulturalnych. Główne funkcje spełniają: Biblioteka Publiczna i Centrum Kultury im. Kazimierza Iłakowiczówny w Trzciance, Muzeum Ziemi Nadnoteckiej im. Wiktora Stachowiaka oraz Młodzieżowy Dom Kultury.

Biblioteka Publiczna i Centrum Kultury – jest samorządową instytucją kultury, której organizatorem jest gmina Trzcianka, posiada osobowość prawną i wpisana jest do rejestru instytucji kultury prowadzonego przez Burmistrza Trzcianki.

Cele działalności Biblioteki Publicznej i Centrum Kultury:

- 1) w zakresie upowszechniania kultury – prowadzenie wielokierunkowej działalności, której zadaniem jest zaspokajanie potrzeb kulturalnych wszystkich mieszkańców gminy Trzcianka, w dziedzinie wychowania, edukacji, upowszechniania kultury i sztuki oraz promowanie gminy Trzcianka,
- 2) w zakresie upowszechniania czytelnictwa – rozwijanie i zaspakajanie potrzeb czytelniczych, edukacyjnych, informacyjnych oraz upowszechnianie wiedzy i nauki,
- 3) w zakresie integracji społecznej – realizacja inicjatyw o charakterze społeczno–kulturalno–rekreacyjnym.

W skład BPiCK wchodzi cztery działy: oddział dla dzieci i młodzieży, dział kulturalno–edukacyjny i udostępniania zbiorów, dział gromadzenia i opracowania oraz dział centrum kultury.

BPiCK prowadzi działalność w kilku obiektach: przy ul. Sikorskiego w Trzciance jako Biblioteka Publiczna, na Placu Pocztowym jako Centrum Integracji Społecznej; na obszarach sołectw: w Białej, Łomnicy, Niekursku, Nowej Wsi, Rychliku, Siedlisku. Ponadto funkcjonują 4 punkty biblioteczne: w Klubie Senior +, w świetlicy wiejskiej w Runowie, w Ośrodku Edukacji Ekologicznej w Rychliku, w Centrum Integracji Społecznej. W strukturach instytucji w 2022 roku funkcjonowały różnego rodzaju kluby m.in.: Dyskusyjny Klub Książki, Młodzieżowy Dyskusyjny Klub Książki, Klub Czytających Rodzin, CzytaMisie, Komputerowy Klub Seniora, Klub Gier Planszowych BPiCK bez barier, Biblioteczny Klub Dziecięcy oraz sekcje kulturalno–edukacyjne m.in.: instrumentalne, wokalne, fotograficzne, rękodzielniczo, szachowe, taneczne, teatralne, dziennikarskie. W ramach promocji i łatwiejszego dostępu do czytelnictwa w swojej ofercie BPiCK prowadziła także akcje: Książka na telefon, Książka na wynos, Książka moim oknem na świat, Przedszkolaki zaczytane dzieciaki, Czytający rodzice w akcji, Biblomaniak czy Migamy w BPiCK.

Do atrakcyjniejszych form promocji czytelnictwa przygotowywanych przez trzcianecką instytucję należały spotkania autorskie, trzcianecką instytucję w 2022 roku odwiedzili: Anna Kamińska, Daniel Kocuj, Małgorzata Rejmer, Agnieszka Frączek, Marcin Meller, Karolina Kubilus, Hubert Odwrot.

Działania podejmowane przez BPiCK pozytywnie wpłynęły na rozwój czytelnictwa trzcianeckiej biblioteki, o czym świadczą zadawalające statystyki. Dokonując analizy, odnotowano znaczny wzrost odwiedzin czytelników i liczby wypożyczeń w porównaniu do lat ubiegłych.

Rok 2022 to czas, w którym Biblioteka Publiczna i Centrum Kultury w Trzciance jeszcze bardziej poszerzyła swoją działalność. Na terenie filii prowadzona jest działalność w formie ognisk kultury przy współpracy z sołtysami, co przyczyniło się do większej aktywizacji społeczeństwa gminy. W Centrum Integracji Społecznej realizowano zadania w zakresie integracji społecznej oraz realizacji inicjatyw o charakterze społeczno–edukacyjno–kulturalno–rekreacyjnym. Znaczącą rolę kulturotwórczą pełniła działalność wystawiennicza o randze ogólnopolskiej oraz lokalnej. Najbardziej prestiżowe imprezy organizowane w 2022 roku przez BPiCK: Ogólnopolski Konkurs Fotografii „Portret”, Dni Trzcianki, Dożynki Gminne,

„Wampiriada” – Wakacyjny Przegląd Horrorów, Ogólnopolski Festiwal Animacji O!PLA, Przegląd Sztuki Nieprofesjonalnej, Wielkie Malowanie, Uwaga Mikołaje nadciągają, Akcja LATO, Odjazdowy bibliotekarz, Urodziny Kubusia Puchatka, Objazdowe warsztaty kulturalne, Światowy Dzień Dziergania w miejscach publicznych, IŁŁA Festiwal. W ramach obchodów Dni Trzcianki przeprowadzono szereg imprez, koncertów, spektakli teatralnych, warsztatów dla dzieci, młodzieży, dorosłych i seniorów.

BPiCK w roku 2022 realizowała także pomoc na rzecz Ukrainy poprzez prowadzenie centralnego punktu zbiórki darów, realizowała dodatkowe zajęcia animacyjno – edukacyjne oraz wzbogaciła księgozbiór w języku ukraińskim.

Muzeum Ziemi Nadnoteckiej powstało w 1924 roku i gromadzi zbiory w następujących działach: archeologicznym, historycznym, etnograficznym, numizmatycznym, sztuki i rzemiosła artystycznego oraz szkolnictwa. Do zadań muzeum należy m.in.: gromadzenie zabytków w statutowo określonym zakresie; katalogowanie i naukowe opracowywanie zgromadzonych zbiorów; przechowywanie gromadzonych zabytków w warunkach zapewniających im właściwy stan zachowania i bezpieczeństwo oraz magazynowanie ich w sposób dostępny do celów naukowych; zabezpieczanie i konserwację zbiorów oraz w miarę możliwości zabezpieczanie zabytków archeologicznych nieruchomych oraz innych nieruchomych obiektów kultury materialnej i przyrody; urządzanie wystaw stałych i czasowych; organizowanie badań naukowych; prowadzenie działalności edukacyjnej; popieranie i prowadzenie działalności artystycznej i upowszechniającej kulturę; udostępnianie zbiorów do celów edukacyjnych i naukowych; zapewnianie właściwych warunków zwiedzania oraz korzystania ze zbiorów i zgromadzonych informacji; prowadzenie działalności wydawniczej.

Jednym z zadań Muzeum jest również dbanie o dziedzictwo regionalne, dlatego w 2022 r. przeprowadzono prace porządkowe na nieczynnym cmentarzu w Rychliku (1878 r.). Przynależność wyznaniowa pochowanych tam osób, to katolicy i ewangelicy. Odnowiono także pomnik ku czci poległym w I wojnie światowej mieszkańcom Teresina.

Do wydarzeń organizowanych przez Muzeum w roku 2022 należały:

- 1) *Na zachodzie ziemie czekają* – wystawa z okazji 77. rocznicy powrotu Trzcianki do Macierzy,
- 2) *Historia trzcianeckiego herbu* – wystawa plenerowa,
- 3) *Profile aluminiowe nie znają granic. Trzydziestolecie Hydro w Trzciance 1992–2022* wystawa czasowa,
- 4) *Prawa człowieka. Dostrzegam.* – wystawa czasowa ze zbiorów Macieja Byczkowskiego,
- 5) *Pochody 1 Majowe* – wystawa plenerowa,
- 6) *Prawa dziecka w 80. rocznicę śmierci Janusza Korczaka* – wystawa czasowa,
- 7) *Wieczór w muzeum poświęcony pszczelarstwu na ziemi trzcianeckiej*:
 - degustacja pyszności prosto z ula,
 - wystawa z okazji 75-lecia Koła Pszczelarzy Bartnik, *Miodem karmiony był Zeus*,
 - warsztaty: malowanie uli, wyrób świec,
 - spektakl teatru *Fabryka Kultury Pszczółka Maja*,

- rozstrzygnięcie konkursu w *Świecie pszczoł*,
 - warsztaty dla najmłodszych, *Tajniki pracy w zagrodzie, kłody bartne*,
- 8) *Muzycznie śladami Tatarów* impreza plenerowa dzięki pozyskanemu dofinansowaniu ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach której odbył się:
- występ tatarskiego zespołu dziecięco–młodzieżowego *Buńczuk*,
 - pokaz sokolnictwa, drapieżnych ptaków, metody i techniki polowania,
 - prelekcja *śladami Tatarów – historia i tradycja*,
 - pokazy łucznictwa,
 - wystawa *Militaria w służbie Tatarów* ze zbiorów Zbigniewa Juszkiewicza,
 - ekspozycja *Tradycja i współczesność Tatarów – polskich muzułmanów*,
 - degustacja tatarskiej halwy, kartoflaników i czak – czaków,
- 9) *Nicieja na Kresach* spotkanie z profesorem Stanisławem Nicieją na temat polskich kresów wschodnich,
- 10) *Archeologiczne wędrówki Pana Hesslera* – wystawa czasowa.
- 11) Realizacja projektu edukacyjnego *Moje spojrzenie na wolność słowa* przy współpracy z Uniwersytetem Łódzkim,
- 12) Prelekcja na temat *typariuszy*,
- 13) *Historia trzcianeckich Żydów* – prelekcja,
- 14) Wykład dr Anny Wiśniewskiej – Grabarczyk *Kilka refleksji na temat wolności słowa*,
- 15) promocje wydanych publikacji oraz publikacji obcych, w tym: Roberta Kraszczuka – *Znaleziska i informacje o zapinkach na Ziemi Waleckiej i w jej okolicach*,
- 16) *Mysie opowieści, czyli co w ścianie piszczy* – zrealizowano projekt dla dzieci,
- 17) udostępniono mieszkańcom ożywione pocztówki pn. *Migawki z dawnej Trzcianki*.

Dodatkowo Muzeum prowadziło edukację muzealną, w ramach której przeprowadzono zajęcia na temat: historii pisma, dawnych przedmiotów codziennego użytku, pisma starożytnych Egipcjan (rycie hieroglifów), pierwszej wizyty w Muzeum, źródeł historycznych, zapustowy zawrót głowy.

Przeprowadzono również warsztaty o następującej tematyce: mazurki wielkanocne, palmy wielkanocne, pierniki lukrem malowane, Andrzejki i Katarzynki.

Odbywały się także spotkania i zajęcia dla dzieci, młodzieży oraz dorosłych m.in.: lato w Muzeum pn. *Kręci nas tradycja*, *Ferie z Wikingami*, uniwersytet dziecięcy, Koła kolekcjonerów, dla seniorów 60+ *Kultura Nalewki i receptury z babcinego kredensu*, przygotowano wiejską zagrodę dla dzieci z okazji Dnia Dziecka połączoną z warsztatami, spotkanie z okazji Dnia Kobiet – *Lawendowe spotkanie*.

Infrastruktura sportowa

Gmina Trzcianka dysponuje zorganizowaną infrastrukturą sportową. Jej głównym obiektem jest Ośrodek Sportu i Rekreacji – kompleks rekreacyjno–sportowy położony nad jeziorem Sarcz. Obejmuje on stadion z pełnowymiarowym boiskiem do piłki nożnej oraz bieżnią lekkoatletyczną (aktualnie modernizowaną), boisko treningowe, siłownię z zapleczem, strzeżone sezonowo plaże, wypożyczalnię sprzętu wodnego oraz przystań żeglarską. W sąsiedztwie znajdują się całoroczne korty tenisowe oraz centrum fitness, a także baza noclegowo–gastronomiczna.

Przy Liceum Ogólnokształcącym od 2002 roku znajduje się hala sportowo–widowiskowa z boiskami do gry, pomieszczenia socjalne, sala aerobiku, siłownia i sauna, a obok hali znajdują się boiska do piłki koszykowej, piłki nożnej oraz bieżnia. Hala jest miejscem, z którego korzystają mieszkańcy niezależnie od wieku – do południa z hali korzystają uczniowie szkół w ramach lekcji wychowania fizycznego, po południu i wieczorami zajęcia organizują kluby sportowe i stowarzyszenia działające na rzecz dzieci, młodzieży, dorosłych oraz osób w podeszłym wieku. Obiekt w pełni przystosowany dla osób niepełnosprawnych.

Również przy szkołach znajdują się obiekty, z których korzystają kluby sportowe. Największym z nich jest kompleks boisk przy Szkole Podstawowej Nr 2, który powstał w 2018 roku, a obejmuje: boisko do piłki nożnej, bieżnię lekkoatletyczną 250 m, rozbieżnię do skoku w dal, dwie rzutnie do pchnięcia kulą, boisko do koszykówki oraz boisko do gry w piłkę ręczną. Szkoła posiada dwie hale sportowe, na których rozgrywane są m.in. mecze III ligi kobiet w piłce siatkowej.

Przy Szkole Podstawowej Nr 1 funkcjonuje Moje Boisko Orlik 2012, w którego skład wchodzi boisko do piłki nożnej oraz boisko wielofunkcyjne. Po 11 latach funkcjonowania Orlika i po wygaśnięciu umowy zawartej z Ministerstwem Sportu i Turystyki oraz Marszałkiem Województwa Wielkopolskiego na dofinansowanie realizacji inwestycji pn. Budowa kompleksu boisk sportowych w ramach programu Moja Boisko – Orlik 2012 Rada Miejska Trzcianki uchwałą Nr XLV/486/22 z dnia 10 lutego 2022 postanowiła uchylić obowiązujący regulamin korzystania z kompleksu boisk sportowych i tym samym przekazać obiekt w administrowanie Szkole Podstawowej Nr 1 w Trzciance. Obiekt wyposażony jest w niezbędny budynek sanitarno–szatniowy. Na terenie SP Nr 1 znajduje się również boisko do gry w piłkę plażową, skatepark oraz plac do kalisteniki.

W gminie Trzcianka funkcjonuje także Trzcianecka Przystań Żeglarska i Centrum Wodne – zarządzana jest w pełni przez gminę od 2019 roku. Na terenie obiektu organizowane są zajęcia i zawody dla dzieci i młodzieży, kursy i szkolenia dla osób dorosłych oraz spotkania i imprezy. Szczególną uwagą cieszą się półkolonie żeglarskie organizowane corocznie w sezonie wakacyjnym. Nieopodal przystani znajduje się Centrum Wędkarstwa, Turystyki Wodnej i Ratownictwa Wodnego. Obiekt służy głównie do przechowywania sprzętu wodnego oraz sprzętu ratowniczego.

Infrastruktura zdrowia

Od 1896 roku w Trzciance istnieje szpital. Wielokrotnie modernizowany i rozbudowywany, od 14 lutego 1997 roku wpisany do Rejestru Sądowego w Pile jako Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej.

W skład szpitala wchodzi następujące oddziały:

- a) Blok operacyjny;
- b) Chirurgiczny z Pododdziałem Chirurgii Urazowo–Ortopedycznej;
- c) Dziecięcy – przy oddziale funkcjonują sale pobytu matki z dzieckiem hospitalizowanym;
- d) Intensywnej terapii i anestezjologii;
- e) Internistyczno–kardiologiczny – przy oddziale funkcjonuje pracownia diagnostyki kardiologicznej wykonująca badania wysiłkowe na bieżni ruchomej, badania holterowskie EKG i ciśnienia tętniczego, echo serca z dopplerem kolorowym, USG, doppler naczyń, pH–metrię;
- f) Noworodkowy;
- g) Położniczo–ginekologiczny – przy oddziale funkcjonuje szkoła rodzenia, pracownia KTG, pracownia USG dysponująca głowicą dopochwową;
- h) Rehabilitacyjny – pacjenci rehabilitowani są za pomocą kinezyterapii, fizykoterapii (działanie światłem, ciepłem, prądem, polem magnetycznym, ultradźwiękami, z zastosowaniem lasera, soluxu, parafango, diadynamiku, interdynamiku, stymulatorów, terapulsu, pulsotronicu), hydroterapii i masażu leczniczego;
- i) Sekretariat medyczny;
- j) Szpitalny Oddział Ratunkowy (SOR) i Oddział Ratownictwa Medycznego, który stanowi integralną część medycyny ratunkowej szpitala, świadczenia ratownictwa medycznego realizowane są przez zespoły wyjazdowe w Trzciance (zespół wyjazdowy podstawowy „P” bez lekarza), Krzyżu Wielkopolskim (zespół podstawowy „P” bez lekarza) i Wieleniu (zespół podstawowy „P” bez lekarza).

Elementami struktury organizacyjnej szpitala są następujące poradnie:

- a) Chirurgiczna (ul. Sikorskiego 9, Trzcianka; ul. Wojska Polskiego 72, Krzyż Wielkopolski);
- b) Dermatologiczna (ul. Staszica 12, Trzcianka);
- c) Kardiologiczna (ul. Sikorskiego 9, Trzcianka);
- d) Ortopedyczna (ul. Sikorskiego 9, Trzcianka);
- e) Poradnia Medycyny Pracy (ul. Staszica 12, Trzcianka);
- f) Urologiczna (ul. Staszica 12, Trzcianka).

W ramach działalności szpitala funkcjonują też pracownie:

- a) Centralne Laboratorium z Pracownią Serologii Transfuzjologicznej;
- b) Endoskopowa;
- c) Mikrobiologii;
- d) Pracownia Fizykoterapii;
- e) Zakład diagnostyki obrazowej.

Na terenie gminy działają również przychodnie: Przychodnia Medycyny Rodzinnej i Specjalistyki „INTERMED” s.c. (ul. Staszica 12, Trzcianka) oraz Przychodnia Lekarza Rodzinnego „VITAPULS” (ul. Matejki 3a, Trzcianka).

III. Diagnoza sytuacji społecznej gminy Trzcianka

1. Działalność Centrum Usług Społecznych

Jak zapisano w poprzedniej Strategii „ważnym zadaniem samorządu gminnego i innych instytucji działających na rzecz społeczności lokalnej jest udzielanie pomocy osobom i rodzinom w przezwyciężeniu trudnych sytuacji życiowych, których nie są oni w stanie pokonać samodzielnie. Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia własnych potrzeb na godnym poziomie. Głównym zadaniem jest podejmowanie działań na rzecz usamodzielnienia osób i rodzin, które z różnych przyczyn nie są w stanie zapewnić sobie potrzebnych środków do życia”.

Realizacja zadań dotyczących szeroko pojętej pomocy społecznej w gminie Trzcianka realizowana jest przez Centrum Usług Społecznych, które jest budżetową jednostką organizacyjną gminy. Działa na podstawie własnego statutu oraz regulaminu organizacyjnego. Działalność Centrum Usług Społecznych finansowana jest z budżetu wojewody, budżetu gminy oraz projektu „Czas na CUS– utworzenie Centrum Usług Społecznych w Trzciance. Centrum Usług Społecznych stanowi główny punkt realizacji usług społecznych na terenie całej gminy Trzcianka. Centrum, realizuje również zadania własne i zlecone gminie z zakresu pomocy społecznej. Siedziba Centrum Usług Społecznych znajduje się przy ul. Broniewskiego 7 w Trzciance.

Niezmiennie, działania Centrum nakierowane na wspieranie mieszkańców zarówno miasta, jak i części wiejskiej gminy i wiążą się ze szczególną dbałością o jakość świadczonych usług, profesjonalizm pracowników oraz stałe dopasowywanie form wsparcia do zmieniających się (ale na bieżąco aktualizowanych) potrzeb mieszkańców gminy.

Centrum Usług Społecznych (CUS) skutecznie pozyskuje dodatkowe środki zewnętrzne na realizację zadań – w efekcie rozbudowując ofertę wsparcia, wdrażając nowatorskie, zindywidualizowane wsparcie dla osób, rodzin i społeczności lokalnych. Aplikowanie, a następnie realizacja projektów w partnerstwie związane jest z absorpcją środków unijnych.

Realizacja misji Centrum silnie związana jest z polityką gminy Trzcianka i położenia szczególnego nacisku na działania w zakresie rewitalizacji społecznej. Działania ściśle powiązane są z ogólnym procesem rewitalizacji, prowadzonym w gminie. Skuteczność i szerokie spektrum działania wiąże się z aktywną współpracą z podmiotami zewnętrznymi (instytucjami, organizacjami), dzięki którym na terenie gminy funkcjonuje rozbudowany system wsparcia dla różnych grup mieszkańców. Ośrodek podejmuje także szerokie działania w zakresie doskonalenia kadr. Kierownictwo CUS podejmuje szereg działań wdrażających rozwiązania pozwalające na rozwój zawodowy pracowników, a zarazem możliwie najwyższą jakość usług. Stale rozbudowywane są usługi asystenckie i wykorzystywana jest zróżnicowana oferta poradnictwa specjalistycznego. Pracownicy CUS angażują się także w realizację nowatorskich przedsięwzięć i projektów, dzieląc się swymi doświadczeniami z pracownikami z innych miast.

Centrum Usług Społecznych działa w oparciu o przepisy:

- 1) Ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym,
- 2) Ustawy z dnia 19 lipca 2019 roku o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych,
- 3) Ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej,
- 4) Ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych,
- 5) Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- 6) Ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- 7) Ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- 8) Ustawy z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- 9) Ustawy z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
- 10) Ustawy z dnia 4 lutego 2011 roku o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3,
- 11) Ustawy z dnia 4 listopada 2016 roku o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,
- 12) Ustawy z dnia 5 grudnia 2014 roku o Karcie Dużej Rodziny.

Ponadto przy realizacji tematycznych projektów działa także w oparciu o przepisy innych aktów prawnych, jak np. wytyczne i rozporządzenia dotyczące realizacji projektów społecznych (EFS) dofinansowanych ze środków Unii Europejskiej, a także Ustawa z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty – przy przyznawaniu stypendiów.

Centrum Usług Społecznych w Trzciance działa na podstawie Uchwały nr XXXIV/331/21 Rady Miejskiej Trzcianki z dnia 4 lutego 2021 r. zmieniająca uchwałę Nr XXXII/308/20 Rady Miejskiej Trzcianki z dnia 17 grudnia 2020r. w sprawie utworzenia jednostki budżetowej o nazwie: Centrum Usług Społecznych w Trzciance poprzez przekształcenie Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Trzciance w Centrum Usług Społecznych w Trzciance oraz nadania jej statutu. CUS jest jednostką organizacyjną podległą bezpośrednio Burmistrzowi Trzcianki.

Działanie CUS skupia się w szeroko pojętej pomocy społecznej. Pomoc ta umożliwia przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych tym osobom i rodzinom, które nie są w stanie same pokonać tych trudności, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc społeczna wspiera ich w wysiłkach, które zmierzają do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach, które odpowiadają godności człowieka. Zadaniem CUS jest także zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym przez podejmowanie działań profilaktycznych, zmierzających do usamodzielnienia osób oraz rodzin, a także prowadzeniu działań integrujących te rodziny ze środowiskiem.

Głównymi celami pomocy społecznej, zgodnie z Ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, realizowanymi przez Centrum Usług Społecznych w Trzciance są:

- 1) wsparcie osób i rodzin w przezwyciężeniu trudnej sytuacji życiowej, doprowadzenie – w miarę możliwości – do ich życiowego usamodzielniania i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka;
- 2) zapewnienie dochodu na poziomie interwencji socjalnej – dla osób nie posiadających dochodu lub o niskich dochodach, w wieku poprodukcyjnym i osobom niepełnosprawnym;
- 3) zapewnienie dochodu do wysokości poziomu interwencji socjalnej osobom i rodzinom o niskich dochodach, które wymagają okresowego wsparcia;
- 4) zapewnienie profesjonalnej pomocy rodzinom dotkniętym skutkami patologii społecznej, w tym przemocą w rodzinie;
- 5) integracja ze środowiskiem osób wykluczonych społecznie;
- 6) stworzenie sieci usług socjalnych adekwatnych do potrzeb w tym zakresie.

Cele te CUS realizuje poprzez wykonywanie zadań własnych Gminy oraz zleconych, np.:

- a) przygotowuje i wydaje posiłki;
- b) przyznaje i wypłaca zasiłki celowe;
- c) udziela schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania osobom bezdomnym;
- d) zapewnia usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania;
- e) udziela zasiłku celowego na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego;
- f) sprawia pogrzeb;
- g) przyznaje i wypłaca zasiłki okresowe;
- h) wykonuje inne zadania z zakresu pomocy społecznej, wynikające z rozeznaczonych potrzeb gminy;
- i) prowadzi świetlicę dla pensjonariuszy Ośrodka;
- j) jest realizatorem Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa;
- k) prowadzi Punkt Pomocy Kryzysowej;
- l) realizuje szereg gminnych projektów o tematyce społecznej;
- m) przyznaje i wypłaca zasiłki stałe, stypendia,
- n) organizuje kompleksową pomoc dla obywateli Ukrainy.

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej prawo do świadczeń przysługuje osobom, które posiadają obywatelstwo polskie i jednocześnie zamieszkują i przebywają na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, cudzoziemcom mającym miejsce zamieszkania i przebywającym na terytorium Polski posiadającym status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą nadaną w RP oraz obywatelom państw członkowskich Unii Europejskiej lub Europejskiego Obszaru Gospodarczego, przebywającym na terytorium RP, którzy uzyskali zezwolenie, o ile umowy międzynarodowe nie stanowią inaczej. O pomoc mogą ubiegać się osoby i rodziny, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej i same nie są w stanie jej pokonać. Prawo do świadczeń pieniężnych przysługuje osobom lub rodzinom spełniającym kryteria dochodowe przy jednoczesnym wystąpieniu co najmniej jednej z okoliczności wymienionych w ustawie o pomocy społecznej.

Istotną rolę CUS jest niesienie pomocy rodzinom w zakresie edukacji dzieci i młodzieży. W tym celu Centrum przyznaje zasiłki oraz stypendia szkolne. Zasiłek szkolny może być przyznany uczniowi znajdującemu się przejściowo w trudnej sytuacji materialnej z powodu zdarzenia losowego. O zasiłek można ubiegać się w terminie nie dłuższym niż dwa miesiące od wystąpienia zdarzenia uzasadniającego przyznanie tego zasiłku. Może być przyznany w formie świadczenia pieniężnego na pokrycie wydatków związanych z procesem edukacyjnym lub w formie pomocy rzeczowej o charakterze edukacyjnym, raz lub kilka razy w roku, niezależnie od otrzymywanego stypendium szkolnego. W przypadku stypendium pomoc materialna udzielana jest uczniom w celu zmniejszenia różnic w dostępie do edukacji, umożliwienia pokonywania barier dostępu do edukacji wynikających z trudnej sytuacji materialnej ucznia. Pomoc taka, w formie stypendium, przysługuje:

- a) uczniom szkół publicznych i niepublicznych o uprawnieniach szkół publicznych dla młodzieży i dla dorosłych oraz słuchaczom publicznych kolegiów nauczycielskich, nauczycielskich kolegiów języków obcych i kolegiów pracowników służb społecznych – do czasu ukończenia kształcenia, nie dłużej jednak niż do ukończenia 24 roku życia;
- b) wychowankom publicznych i niepublicznych ośrodków umożliwiających dzieciom i młodzieży, o których mowa w art. 16 ust. 7 ustawy o systemie oświaty, a także dzieciom i młodzieży z upośledzeniem umysłowym z niepełnosprawnościami sprzężonymi, realizację odpowiednio obowiązku szkolnego i obowiązku nauki – do czasu ukończenia realizacji obowiązku nauki;
- c) uczniom szkół niepublicznych nieposiadających uprawnień szkół publicznych dla młodzieży i dla dorosłych – do czasu ukończenia realizacji obowiązku nauki;
- d) słuchaczom niepublicznych kolegiów nauczycielskich i nauczycielskich kolegiów języków obcych – do czasu ukończenia kształcenia, nie dłużej jednak niż do ukończenia 24 roku życia.

Stypendium szkolne może otrzymać uczeń znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej, wynikającej z niskich dochodów na osobę w rodzinie, w szczególności, gdy w rodzinie występuje: bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, brak umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm lub narkomania, a także, gdy rodzina jest niepełna lub wystąpiło zdarzenie losowe.

Stypendium szkolne przyznawane jest na wniosek:

- a) rodziców/opiekuna prawnego niepełnoletniego ucznia;
- b) pełnoletniego ucznia;
- c) dyrektora szkoły;

i może być udzielane uczniom w formie:

- a) całkowitego lub częściowego pokrycia kosztów udziału w zajęciach edukacyjnych, w tym wyrównawczych, wykraczających poza zajęcia realizowane w szkole w ramach planu nauczania, a także udziału w zajęciach edukacyjnych realizowanych poza szkołą;
- b) pomocy rzeczowej o charakterze edukacyjnym, w tym w szczególności zakupu podręczników;
- c) całkowitego lub częściowego pokrycia kosztów związanych z pobieraniem nauki poza miejscem zamieszkania;
- d) świadczenia pieniężnego, jeżeli organ przyznający stypendium uzna, że udzielenie stypendium w w/w formach jest niemożliwe lub niecelowe.

Zarówno wypłata zasiłków, jak i stypendiów, realizowana jest zgodnie z ustawą z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2022 r. poz. 2230 ze zm.)

Poradnictwo prawne, edukacyjne i zawodowe, które udzielane jest również w ramach pomocy CUS cieszy się ogromnym zainteresowaniem, a mieszkańcy wskazują potrzebę kontynuacji tego typu działań.

Jednym z ważniejszych aspektów działalności gminy Trzcianka w zakresie niesienia pomocy mieszkańcom jest dożywianie uczniów. Kontynuowano realizację programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019–2023, z którego korzysta w trybie ciągłym około 250 uczniów. Centrum prowadzi własną kuchnię, z której dziennie korzysta od 180 do 250 mieszkańców. Prowadzona jest także świetlica (w ramach Dziennego Domu Opieki i Klubu Senior +), która pełni rolę miejsca spotkań mieszkańców, na co dzień korzystających z opieki CUS. Ze świetlicy dla osób starszych, korzysta średnio ok. 50–60 osób dziennie, co stanowi progres w stosunku do lat poprzednich.

CUS prężnie działa także w sferze organizacji imprez okolicznościowych. Współpracuje przy tym z organizacjami pozarządowymi a także jest realizatorem projektów o tematyce społecznej i integracyjnej. W latach 2017–2022 Ośrodek był organizatorem lub współorganizatorem takich wydarzeń, jak: Międzynarodowy Dzień bez Przemocy, Podarki od Aniołków, dni poświęcone Wolontariuszom i Seniorom, partnerstwa w projektach. CUS współorganizował także imprezy sportowo-rekreacyjne dla osób niepełnosprawnych, organizował kompleksowe wsparcie dla obywateli Ukrainy.

CUS współpracuje z Pilskim Bankiem Żywności w zakresie dostarczania żywności, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowym Urzędem Pracy, Trzcieńskim Hospicjum oraz organizacjami pozarządowymi. Istotną rolę odgrywa także współpraca z innymi, gminnymi, jednostkami budżetowymi – przedszkolami, szkołami czy Biblioteką Publiczną i Centrum Kultury im. Kazimierza Iłakowiczówny w Trzciance.

Obecnie Centrum zatrudnia 12 pracowników socjalnych. Posiada własny dział księgowy, techniczny i organizacyjny. Jak wspomniano wcześniej, ciągle doskonaliła swoje

umiejętności kadra stara się świadczyć usługi kompleksowo i jak na najwyższym poziomie. Pracownicy socjalni rozwijają realizowane już metody pracy oraz podejmują nowe zadania, tj.:

- 1) współpracę ze specjalistami zatrudnionymi w CUS, w szczególności psychologami, konsultantami do spraw uzależnień, przemocy w rodzinie;
- 2) współpracę z Policją, w ramach której odbywają się cykliczne spotkania Grup Roboczych w ramach realizacji procedury „Niebieska Karta”, mające na celu wymianę informacji, ustalanie wspólnych działań na rzecz środowisk zagrożonych przemocą oraz działania mające charakter interwencyjny;
- 3) współpracę z przedstawicielami szkół, przedszkoli, żłobków, poradni psychologiczno-pedagogicznych, nakierowaną na zaspokojenie potrzeb dzieci;
- 4) przekazywanie systematycznie informacji do Sądu Rejonowego III Wydział Rodzinny i Nieletnich, na temat rodzin objętych nadzorem kuratora, ponadto wnioskowanie o wydanie zarządzeń opiekuńczo-wychowawczych oraz stała współpraca z kuratorami na rzecz zagrożonych środowisk;
- 5) udział w zespołach ds. okresowej oceny sytuacji dziecka w Domach Dziecka i podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej;
- 6) współpracę z Parafiami i organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze pomocy społecznej;
- 7) współpracę z właścicielami i administratorami lokali mieszkalnych;
- 8) utrzymywanie stałej współpracy z przychodniami, szpitalami, mającej na celu zaspokojenie potrzeb klientów i udzielenie odpowiedniego wsparcia, udział w działaniach akcyjnych dotyczących zdarzeń losowych i klęsk żywiołowych;
- 9) przeprowadzanie wywiadów środowiskowych na zlecenie Sądu bądź innych zewnętrznych instytucji;
- 10) przeprowadzanie wywiadów w związku z ubieganiem się osób o świadczenie pielęgnacyjne, zasiłek dla opiekuna, specjalny zasiłek opiekuńczy;
- 11) typowanie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej do objęcia usługą asystenta rodziny,
- 12) współrealizowanie Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014–2020 poprzez kwalifikację beneficjentów, wydawanie skierowań, informowanie o terminach wydawania żywności.

Przy Centrum prężnie działa także Punkt Pomocy Kryzysowej. Jego działalność jest pokrywana z funduszy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W Punkcie prowadzone są porady, psychoterapie grupowe dla osób współuzależnionych oraz terapie indywidualne. Działalność Punktu odpowiada na zapotrzebowanie mieszkańców, poszukujących fachowej pomocy z zakresu terapii. Działania te prowadzone są poprzez:

- a) rozmowy diagnostyczne dotyczące uzależnień;
- b) rozmowy motywujące do podjęcia leczenia w zakładach leczenia uzależnień;
- c) indywidualne programy terapeutyczne dla osób po leczeniu podstawowym;
- d) edukację osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków, leków;
- e) psychoedukację dla osób współuzależnionych;
- f) sesje coachingowe;
- g) udział w działaniach projektowych gminy i organizacji pozarządowych.

W 2022 r. udzielono łącznie ok. 1200 porad i konsultacji.

W Punkcie Pomocy Kryzysowej co miesiąc spotykał się zespół interwencyjno – motywacyjny GKRPA, który przeprowadzał rozmowy motywacyjne z osobami nadużywającymi alkoholu oraz sprawcami przemocy domowej.

Obecni na rozmowach każdorazowo byli informowani o możliwościach leczenia odwykowego oraz skutkach zdrowotnych, prawnych i społecznych nadużywania alkoholu, jak i stosowania przemocy. Część z nich została skierowana na cykl spotkań z terapeutami uzależnień lub psychologami.

W roku 2021 na rozmowy motywacyjne zaproszono 83 osoby, z których 45 osób uczestniczyło w spotkaniu; zaś w roku 2022 na rozmowy zaproszono 61 osób, z których 38 było obecnych na spotkaniu.

Powody przyznania pomocy społecznej

Specyfika działania CUS oraz szerokie spektrum prowadzonych działań w zakresie niesienia pomocy społecznej jest efektem ciągłej diagnozy sytuacji społecznej, prowadzonej głównie przez Centrum Usług Społecznych. Podstawowym zadaniem pracownika socjalnego jest szczegółowe rozeznanie sytuacji osoby i rodziny zwracającej się o pomoc oraz na podstawie wywiadu środowiskowego stworzenie holistycznej diagnozy. Opracowana diagnoza jest punktem wyjściowym do skonstruowania długofalowego planu pracy z osobą/rodziną.

Głównymi, zdiagnozowanymi, powodami przyznania pomocy społecznej są:

1. Niepełnosprawność:

Z pomocy w 2022 roku z powodu niepełnosprawności skorzystało 226 rodziny. Bardzo często osoby niepełnosprawne nie są akceptowane przez otoczenie i pozostają w izolacji od rodziny i lokalnego środowiska. Pozytywnym aspektem jest jednak fakt, że coraz częściej osoby te są beneficjentami działań projektowych, podejmowanych zarówno przez

CUS, jak i organizacje pozarządowe. Osoby te często skupiają się w Podmiotach Ekonomii Społecznej zrzeszających tę grupę społeczną (np. Stowarzyszenie Bezpieczny Port).

Jak zapisano w poprzedniej Strategii „niepełnosprawność, w swojej istocie, jest zjawiskiem o komponentach medycznych i społecznych. Powodowana chorobami czy dysfunkcjami fizycznymi ma przede wszystkim wymierne konsekwencje funkcjonalne i społeczne. Zjawisko niepełnosprawności może być określane i mierzone w różny sposób: w oparciu o zmienne kliniczne (etiologia, lokalizacja i zakres uszkodzeń), na podstawie możliwości codziennego funkcjonowania (samoobsługa, poruszanie się), na podstawie zdolności do pełnienia podstawowych ról społecznych adekwatnych do wieku danej osoby.

Powszechnie za niepełnosprawne uznaje się osoby, których stan fizyczny, psychiczny i umysłowy powoduje trwałe lub okresowe utrudnienia, ograniczenia bądź uniemożliwia pełnienie ról i zadań społecznych stosownie do wieku”.

2. Długotrwała choroba

Z pomocy w 2022 roku z powodu długotrwałej choroby skorzystało ponad 235 rodzin, w większości zamieszkujących tereny miejskie gminy. W diagnozie tej grupy mieszkańców skutecznie pomaga współpraca z przychodniami lekarskimi oraz pielęgniarkami środowiskowymi.

3. Uzależnienie od alkoholu i środków psychotropowych

Z pomocy w 2022 roku z powodu alkoholizmu skorzystało 47 rodzin. Nadużywanie alkoholu, a także zażywanie środków psychotropowych bardzo często wynika z braku umiejętności radzenia sobie z problemami, jakie niesie życie i w ostateczności prowadzi do fizycznego i psychicznego wyniszczenia jednostki. Osoby te cechuje mała odporność na frustracje, krycie w sobie lęku przed wyjściem na jaw uzależnienia. Kontakty takich osób z innymi ludźmi zazwyczaj są dość płytkie i luźne, nasycone są wysokim poziomem niepokoju. Zarówno nadmierne spożywanie alkoholu, jak i zażywanie środków psychotropowych, znajduje swoje odbicie nie tylko w życiu jednostki, ale także w życiu rodziny i całego społeczeństwa – można mówić o następstwach rodzinnych, dużych problemach w pracy a także łamaniu porządku publicznego. W celu przeciwdziałania temu zjawisku na terenie całej gminy podejmowane są kompleksowe działania profilaktyczne, których koordynatorem z ramienia Burmistrza Trzcianki jest Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

4. Bezdomność

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, osoba bezdomna to osoba niezamieszkująca w lokalu mieszkalnym w rozumieniu przepisów o ochronie praw lokatorów i mieszkaniowym zasobie gminy oraz niezameldowaną na pobyt stały w lokalu mieszkalnym, w którym nie ma możliwości zamieszkania. Z pomocy CUS w 2022 roku, z powodu bezdomności skorzystało 16 osób.

Poniżej zestawiono listę wypłaconych ze środków samorządowych świadczeń, która wtórnie obrazuje skalę prowadzonych działań, będących odpowiedzią na powyżej zdiagnozowane przyczyny. Zasadniczo dominującymi powodami są: ubóstwo, bezrobocie (również długotrwałe), niepełnosprawność, długotrwała choroba a także bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych.

Tabela: Podstawowe rodzaje świadczeń wypłaconych przez tut, CUS na podstawie ustawy o pomocy społecznej.

Rodzaj świadczenia	Liczba osób		Kwota świadczeń	
	2021 r.	2022 r.	2021 r.	2022 r.
Zasiłki stałe	147	150	847 684	924 998
Zasiłki okresowe	341	355	825 167	848 397
Schronienie	22	22	89 073	254 023
Usługi opiekuńcze	49	51	190 795	217 466
Zasiłki celowe na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	1	6	5 000	21 648
Sprawienie pogrzebu	3	1	9 377	970
Zasiłki celowe (w tym zasiłki pieniężne celowe na zakup żywności)	366	394	552 960	675 747
Zasiłki celowe specjalne	237	145	203 377	86 944
Składki na ubezpieczenie zdrowotne	127	140	73 535	79 722
Zasiłki celowe wypłacone w związku z klęską żywiołową	0	0	0	0
Przyznanie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej ze środków publicznych	57	73	X	X

Źródło: Sprawozdanie z działalności Centrum Usług Społecznych w Trzciance za lata 2021–2022

Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej

W gminie Trzcianka, podobnie jak w innych gminach, określono typ beneficjentów, korzystających z pomocy społecznej. Osoby te zostały określone na podstawie wieku,

niepełnosprawności czy bezrobocia. W poniższej tabeli przedstawiono liczebność poszczególnych grup w 2022 r.

Tabela: Liczebność określonych typów beneficjentów pomocy społecznej, tryb ciągły (dane za 2022 rok)

Lp.	Typ beneficjenta	Liczebność
1.	Ilość osób korzystających z pomocy (różne formy)	1293
2.	Dzieci do lat 18	252
3.	Osoby uzależnione	51
4.	Osoby niepełnosprawne	226
5.	Rodziny niepełne	55
6.	Osoby samotne	444

Źródło: Dane Centrum Usług Społecznych w Trzciance

2. Działalność Domu Pomocy Społecznej w Trzciance

Drugim „filarem” obejmującym działania z zakresu pomocy społecznej jest działalność Domu Pomocy Społecznej w Trzciance. Budynek mieści się na ul. 27 Stycznia 41 i wraz z otoczeniem stanowi kompleks architektoniczny służący zaspokajaniu potrzeb mieszkańców, głównie chorych, niepełnosprawnych, starszych. Budynek wraz z otoczeniem pozbawiony jest barier architektonicznych i przystosowany jest do działań służącym osobom niepełnosprawnym. Budynek wyposażony jest w dwie windy osobowe przystosowane do potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych oraz dwie windy przeznaczone wyłącznie do transportu żywności. DPS został wyposażony także w system przyzywowo–alarmowy oraz alarmowo–przeciwpowozowy. W wyposażonych pokojach znajduje się niezbędny podstawowy sprzęt mieszkalny. DPS na chwilę obecną posiada: świetlicę, pokój do rehabilitacji, aneks wypoczynkowy, kawiarenkę. Dom zapewnia swoim mieszkankom odpowiednie wyposażenie sanitarne, które także dostosowane jest do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Dom Pomocy Społecznej w Trzciance ma charakter stacjonarny, zapewniający całodobową opiekę i posiada 100 miejsc stałego pobytu dla osób przewlekłe psychicznie chorych. Organizacja Domu, zakres i poziom świadczonych usług uwzględniają w szczególności wolność, intymność, godność i poczucie bezpieczeństwa mieszanek oraz stopień ich fizycznej i psychicznej sprawności. Wszystkie mieszkanki mają zdiagnozowaną przewlekłą chorobę psychiczną, która znacząco dezorganizuje zachowania i ogólną sprawność umysłową. Do najczęściej występujących jednostek chorobowych należą m.in. schizofrenia, zaburzenie schizoafektywne, psychoza maniako–depresyjna czy zaburzenia psychiczne wynikające z organicznego uszkodzenia mózgu.

Podobnie, jak Centrum Usług Społecznych, Instytucja współpracuje z organizacjami pozarządowymi, realizuje projekty o tematyce społecznej, podejmuje działania z zakresu integracji swoich mieszkańców z otoczeniem, owocnie współpracuje z innymi instytucjami, zarówno na szczeblu powiatowym, jak i gminnym.

Dom Pomocy Społecznej w Trzciance – Usługi opiekuńcze i wspomagające

Dom Pomocy Społecznej w Trzciance zapewnia mieszkańcom:

- a) wsparcie poprzez działania zespołu opiekuńczo–terapeutycznego polegające w szczególności na opracowywaniu indywidualnych planów wsparcia oraz wspólnej z mieszkańcem ich realizacji;
- b) świadczenie pracy socjalnej i wsparcie „pracownika pierwszego kontaktu”;
- c) usługi wspomagające, polegające na stymulowaniu nawiązania, utrzymania i rozwijania kontaktu ze społecznością lokalną;
- d) usługi wspomagające, polegające na stymulowaniu nawiązania, utrzymania i rozwijania kontaktu z rodziną (np. cykliczne Spotkania Rodzin Przyjaciół Domu);
- e) organizację świąt, uroczystości okazjonalnych oraz umożliwia udział w imprezach kulturalnych i turystycznych;
- f) organizację terapii indywidualnej;
- g) organizację terapii zajęciowej w pracowniach terapii zajęciowej;
- h) możliwość korzystania przez mieszkańców z biblioteki oraz prasy codziennej.

Większość imprez i zajęć plenerowych odbywa się z udziałem zaproszonych gości z zaprzyjaźnionych placówek. Mieszkańcy DPS również chętnie korzystają z zaproszeń do innych placówek.

Przykłady imprez organizowanych w DPS w Trzciance:

- 1) Konkurs w plenerze „Najfajniejszy śnieżny bałwan”;
- 2) Zabawa walentynkowa z udziałem zaproszonych gości;
- 3) Zabawy ostatekowe;
- 4) Dzień Kobiet – występ naszej grupy teatralnej, konkurs fryzjerski;
- 5) Powitanie Wiosny z udziałem zaproszonych gości z WTZ Trzcianka;
- 6) Konkurs Wielkanocny – dekorowanie wydmuszek;
- 7) Zajęcia kulinarne;
- 8) Zabawa Wiosenna z udziałem zaproszonych gości;
- 9) Konkursy intelektualne (łamigłówki);
- 10) Piknik na Bukówce;
- 11) Wycieczki po okolicy;
- 12) Wyjazd do lasu;

- 13) Wyjazdy do kina;
- 14) Zabawa Andrzejkowa z udziałem zaproszonych gości;
- 15) Konkurs aktywności – Mikołajki;
- 16) Wspólne Kolędowanie – śpiewanie kolęd, dyskusje dotyczące tradycji świątecznych, dzielenie się własnymi marzeniami, życzenia;
- 17) Kolacja wigilijna, łamanie się opłatkiem, składanie życzeń, śpiewanie kolęd oraz wręczanie paczek świątecznych ze słodkościami;
- 18) Spotkania sylwestrowe – mieszkańcy i personel domu – pożegnanie Starego Roku; toasty napojami musującymi, życzenia na Nowy Rok, tańce i słodki poczęstunek.

Przykłady kontaktów z innymi placówkami:

- 1) Bal maskowy w DPS Wieleń;
- 2) Zabawa Walentynkowa w Chojnie;
- 3) Dzień Kobiet – zaproszenie mieszkańcy DPS Wieleń – kawę i słodki poczęstunek;
- 4) Majówka w DPS Gębice;
- 5) Festiwal Poezji w DPS Wieleń;
- 6) Zabawa Wianki w DPS Chojno;
- 7) Happening Ziemniaczany w Wieleniu;
- 8) Zabawa Halloween w DPS Chojno;
- 9) Zabawa andrzejkowa w DPS Gębice;

Przykłady kontaktów ze środowiskiem:

- 1) Występy dzieci szkół trzcianeckich w naszym domu (np. Kolędowanie, Dzień Kobiet, „Choinka Nadziei”);
- 2) Koncerty zespołu WRZOSY z DDP w Pile w naszym Domu;
- 3) Międzynarodowy Targ Tulipanów;
- 4) Przegląd teatralny organizowany przez SP3 w Trzciance;
- 5) Festiwal Piosenki Żołnierskiej w Bornym Sulnowie;
- 6) Dni Integracji z Osobami Niepełnosprawnymi i Osobami Starszymi w Trzciance;
- 7) Spotkanie z Twórczością Osób Niepełnosprawnych w Połajewie. Występ grupy teatralnej DPS w Trzciance;
- 8) Udział mieszkank w imprezach organizowanych na terenie Trzcianki (koncerty, zawody sportowe itp.).

Zbiory biblioteczne liczą prawie 3,5 tysiąca pozycji książkowych. Biblioteka dostępna jest zarówno dla mieszanek, jak i dla personelu Domu. W zbiorach bibliotecznych są również kasety magnetofonowe, płyty CD. Mieszkanek mają zapewniony stały dostęp do prasy. Prenumerowane są dzienniki i prasa kobieca. W godzinach otwarcia biblioteki odbywają się zajęcia, na których prowadzone są różne działania z zakresu:

- biblioterapii;

- muzykoterapii;
- działania związane z pracami przygotowującymi do organizowanych imprez;
- przygotowania grupy teatralnej do przedstawień;
- zajęcia komputerowe;
- gry i zabawy;
- dokumentacja pracy, fotografia, kronika domu;

Zajęcia prowadzone są w grupach oraz indywidualnie.

Dom Pomocy Społecznej w Trzcieńce nawiązuje i utrzymuje kontakty z instytucjami i organizacjami w celu współpracy i wzajemnego rozwoju.

1. Współdziałanie z Stowarzyszeniem Na Rzecz Osób Psychiczenie Chorych i Niepełnosprawnych Intelktualnie „EMPATIA” w Trzcieńce w przedsięwzięciach z dziedziny rehabilitacji, rekreacji i sportu oraz upowszechniania wśród podopiecznych kultury i sztuki. Bardzo istotnym elementem współpracy są potencjalnie większe możliwości pozyskania środków finansowych przez Stowarzyszenie na realizację wspólnych przedsięwzięć;
2. Dom Pomocy Społecznej w Trzcieńce współpracuje z Instytutem Humanistycznym ANS im. Stanisława Staszica w Pile organizując praktyki zawodowe studentów;
3. Na mocy podpisanego porozumienia w placówce odbywają staże pielęgniarki kursu specjalizacyjnego z zakresu pielęgniarstwa opieki długoterminowej z Zakład Doskonalenia Zawodowego Centrum Kształcenia w Pile;
4. Umowa z Zespołem Szkół Ponadgimnazjalnych w Trzcieńce – praktyki zawodowe młodocianych;
5. Powiatowy Urząd Pracy Filia w Trzcieńce – organizacja staży;
6. Ścisła, partnerska współpraca Domów Pomocy Społecznej z terenu Powiatu Czarnkowsko-Trzcieńckiego;
7. Gminny Ośrodek Kultury w Połajewie – współpraca kulturalna.

Dom Pomocy Społecznej w Trzcieńce – Opieka medyczna i rehabilitacja

Podstawowe zadania:

- 1) sprawowanie opieki medycznej w zakresie zleconych zadań przez lekarza rodzinnego i lekarzy – specjalistów;
- 2) świadczenie usług pielęgniarstkich i rehabilitacyjnych;
- 3) podnoszenie sprawności fizycznej;
- 4) organizowanie pracy rehabilitacyjno-wychowawczej w stosunku do mieszkańców w oparciu o indywidualne plany wsparcia w ramach zespołu terapeutycznego;
- 5) prowadzenie diagnoz pielęgniarstkich.

Wszystkie mieszkanie Domu objęte są szeroko pojętą rehabilitacją. Proces ten jest wielokierunkowy, zmierza do naturalnej regeneracji oraz zmniejszenia fizycznych i psychicznych następstw choroby. Uzupełnieniem fizycznego usprawniania są zajęcia o charakterze sportowo–rekreacyjnym. Opieka medyczna i rehabilitacja są ściśle powiązane z usługami opiekuńczymi i wspomagającymi.

Organem prowadzącym DPS w Trzciance jest Starostwo Powiatowe w Czarnkowie.

3. Organizacje pozarządowe w gminie Trzcianka oraz Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Gmina Trzcianka na mapie województwa wielkopolskiego wyróżnia się ogromnym potencjałem działających tu organizacji pozarządowych. Obecnie działa tu ponad 50 takich organizacji, które mają w gminie siedzibę lub filie. Taka liczba podmiotów pokazuje duże zaangażowanie ludzi w realizację projektów zarówno społecznych, jak i infrastrukturalnych. Szerokie spektrum działania organizacji (głównie sfera społeczna, określona w Ustawie o działalności pożytku publicznego i wolontariacie) pozytywnie wpłynęła na poprawę zdiagnozowanych wcześniej problemów. Organizacje te są także partnerami w projektach społecznych, realizowanymi wspólnie z jednostkami samorządu terytorialnego i ich jednostkami podległymi, co znacznie zwiększa ich potencjał i zwiększa efektywność realizowanych inicjatyw. Z przeprowadzonych rozmów i ankiet wynika, że organizacje te realizują zarówno projekty w formie tzw. „wydarzeń jednorazowych”, jak i wydarzeń cyklicznych. Działania projektowe realizowane są poprzez:

- a) organizację szkoleń i warsztatów tematycznych;
- b) organizację wyjazdów, turnusów, wycieczek;
- c) budowę/modernizację sal, pomieszczeń, parków sportowych;
- d) tworzenie przestrzeni do szeroko pojętych działań społecznych;
- e) realizację działań z zakresu wolontariatu;
- f) realizację przedsięwzięć partnerskich (partnerstwo publiczno–społeczne oraz prywatno–społeczne).

Do organizacji pozarządowych działających w zakresie pomocy społecznej w gminie Trzcianka należą m.in:

- 1) Caritas Parafii p.w. Św. Jana Chrzciciela, działające od 1991 roku. W jej ramach działa Punkt wydawania żywności, Katolicka Świetlica Środowiskowa „Cichy Kącik” w Trzciance, świetlice w Niekursku i Nowej Wsi; świetlice skupiają dzieci i młodzież, organizowane są m.in. zadania wychowawcze, korepetycje, zajęcia sportowe, czytelnia internetowa; Caritas prowadzi również Warsztaty Terapii Zajęciowej dla osób niepełnosprawnych; poza tym organizowane są następujące akcje: „Nasze Czułe

- Serca”, Wigilijne Dzieło Pomocy Dzieciom „Dzieciństwo bez przemocy”, „Przywróćmy nadzieję potrzebującym” i inne;
- 2) Caritas Parafii p.w. Matki Bożej Saletyńskiej w Trzciance, działające od 1999 roku. Caritas organizuje zbiórki i pomoc dla rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej;
 - 3) Stowarzyszenie „Hospicjum Trzcianka” im. dr nauk med. Ewy Dipont – Kukawskiej, działające od 1999 roku. Hospicjum świadczy pomoc w zakresie edukacyjnym, medycznym, duchowym i socjalnym; realizuje projekty społeczne, jest organizatorem Festynów Hospicyjnych, promujących zdrowie, organizuje szkolenia dla wolontariuszy, współpracuje z instytucjami publicznymi oraz organizacjami pozarządowymi;
 - 4) Fundacja Młodzi w Uzależnieniu, działająca w Trzciance od 2013 r. Organizacja skupia swoje działania głównie w zakresie prowadzenia terapii, profilaktyki oraz realizacji projektów o tematyce społecznej, włączając się często jako partner;
 - 5) Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Koło Przyjaciół Dzieci Niepełnosprawnych: działa od 1994 roku, prowadzi świetlicę socjoterapeutyczną i organizuje wyjazdy dzieci niepełnosprawnych na turnusy rehabilitacyjno–wypoczynkowe;
 - 6) Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Trzciance; prężnie działająca organizacja, której działania dedykowane są głównie osobom starszym i niepełnosprawnym. Zakres prowadzonej działalności obejmuje: działalność charytatywną, tworzenie funduszy na cele socjalno–bytowe, prowadzenie związkowej kasy pogrzebowej, prowadzenie zespołów artystycznych, współpraca z organami władzy samorządowej i organizacjami społecznymi, organizowanie wycieczek, zabaw, pikników dla członków związku.

Ponadto na terenie gminy działają organizacje pozarządowe, których działalność pośrednio wpisuje się w tematykę społeczną. Podmioty te zrealizowały szereg inicjatyw, które pozytywnie wpłynęły na integrację mieszkańców i zaspokojenie ich potrzeb społecznych, edukacyjnych i kulturalnych.

Gmina Trzcianka posiada wieloletnie tradycje współpracy z tymi podmiotami. Corocznie zatwierdzane i realizowane są stosowne programy. Obecnie działalność organizacji pozarządowych ukierunkowana jest na takie działania, jak:

- a) podniesienie standardu życia i warunków do rozwoju społeczności lokalnej;
- b) aktywne działania na rzecz zmniejszenia bezrobocia;
- c) przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, w szczególności osób niesamodzielnych i starszych – projekt jest skierowany do osób zagrożonych wykluczeniem społeczno–zawodowym;
- d) wsparcie osób i rodzin za pomocą instrumentów aktywizacji zawodowej, edukacyjnej i społecznej.

Zarówno sama gmina Trzcianka, jak i we współpracy z organizacjami pozarządowymi realizują kompleksowe inicjatywy społeczne. Projekty odpowiadają na zdiagnozowane

problemy np. obszarów rewitalizacji na terenie gminy Trzcianka. Barrierami, na które napotykają osoby zagrożone wykluczeniem społeczno-zawodowym są: brak świadomości o możliwościach i szansach kształcenia i podjęcia pracy, niechęć do podnoszenia kwalifikacji, niska motywacja, brak wiary we własne możliwości a także brak możliwości zapewniania opieki nad dzieckiem/osobą zależną (w tym z niepełnosprawnością).

Celem podejmowanych projektów jest zwiększenie poziomu integracji i aktywności społeczno-zawodowej osób i/lub rodzin zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym zamieszkałych gminą Trzcianka), poprzez wykorzystanie instrumentów aktywizacji zawodowej, edukacyjnej i społecznej.

Projekty obejmują następujące działania społeczne:

- 1) Warsztaty podnoszące poziom motywacji i kompetencji miękkich, takich jak: radzenie sobie ze stresem, trening budowania pozytywnej samooceny, zarządzania budżetem domowym, obsługa nowych technologii, zachęcenie do aktywności lokalnej i wolontariatu. Będzie to pierwszy etap zwiększenia aktywności społecznej. Po warsztatach zostanie napisana indywidualna opinia o każdym beneficjencie, która jest pierwszym niezbędnym elementem przy udzielaniu poradnictwa edukacyjnego i zawodowego;
- 2) Doradztwo edukacyjne i zawodowe, mające na celu pomoc w podejmowaniu wyborów edukacyjnych, szkoleniowych i zawodowych oraz w zarządzaniu rozwojem zawodowym m.in.: dostarczenie informacji edukacyjno-zawodowych dostosowanych do indywidualnych potrzeb beneficjenta i oczekiwań rynku pracy, przeprowadzenie rozmów doradczych, organizowanie staży i praktyk;
- 3) Warsztaty psychologiczno-terapeutyczne, trening umiejętności społecznych, opartych na teorii społecznego uczenia się i technikach behawioralnych, służący zdobyciu umiejętności społeczne niezbędne do normalnego funkcjonowania w grupie społecznej i społeczności lokalnej a także w miejscu pracy;
- 4) Organizację szkoleń/kursów zawodowych, zgodnych z indywidualnymi predyspozycjami określonymi przez doradcę zawodowego oraz na podstawie „Rankingu zawodów deficytowych dla woj. wielkopolskiego”. Każdy ukończony kurs i szkolenie w ramach aktywizacji zawodowej zakończy się egzaminem i uzyskaniem certyfikatu/dyplomu potwierdzającego nabycie/podwyższenie lub dostosowanie kompetencji i kwalifikacji, niezbędnych na rynku pracy w kontekście zidentyfikowanych potrzeb osoby, której udzielane zostało wsparcie;
- 5) Organizację staży zawodowych, umożliwiających zdobycie doświadczenia zawodowego oraz praktycznych umiejętności na stanowisku pracy, wzmocnienie samooceny.

Tabela: Przykładowe projekty zrealizowane przez organizacje pozarządowe z terenu gminy Trzcianka (lata 2017–2022).

Nazwa organizacji	Obszar działalności	Dedykowane działania	Typy projektów	Informacje dodatkowe
<i>Fundacja Młodzi w Uzależnieniu</i>	Terapia Socjoterapia	– prowadzenie działań profilaktycznych; – wsparcie osób uzależnionych i ich rodzin; – prowadzenie terapii specjalistycznych; – coaching.	WRPO: działanie 7.1 Aktywna integracja działanie 7.2 Usługi społeczne i zdrowotne działanie 7.3 Ekonomia społeczna działanie 9.1 Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną INNE: – programy samorządowe dotyczące rozwiązywania problemów alkoholowych	Stan zaawansowania: – programy samorządowe: złożone wnioski pozostałe: w trakcie diagnozy Zasięg: gmina Trzcianka
<i>Fundacja Marchewkowe Pole</i>	Edukacja Wolontariat	– wspieranie aktywności zawodowej; – działania edukacyjne; – wolontariat i jego rozwój; – projekty z zakresu samodoskonalenia oraz poprawy motywacji.	Projekty edukacyjne, kulturalne, obywatelskie.	
<i>Fundacja Solecka</i>	Kultura, integracja	– działania zmierzające do poprawy dostępu do usług społecznych mieszkańców zamieszkujących tereny wiejskie; – projekty międzypokoleniowe; – działania zapobiegające wykluczeniu	Projekty własne	Realizacja projektów fundacyjnych dedykowanym głównie mieszkańcom terenów wiejskich.
<i>Stowarzyszenie Ludzi</i>	Edukacja Ekonomia społeczna	– rozwój podmiotów ekonomii społecznej;	WRPO:	Projekty realizowane w formie

<i>Kreatywnych Pokrzywa</i>	Reintegracja Aktywizacja zawodowa i społeczna	– projekty koncentrujące się na alternatywnym wykorzystaniu czasu wolnego przez dzieci, młodzież i osoby starsze; – propagowanie działań samopomocowych; – coaching; – poprawa aktywności zawodowej (przy współpracy z Poznańskim Centrum Kształcenia Zawodowego).	działanie 6.2 Aktywizacja zawodowa działanie 6.3 Samozatrudnienie i przedsiębiorczość działanie 7.1 Aktywna integracja działanie 7.3 Ekonomia społeczna INNE: Program Aktywizacja Społeczna Osób Starszych (program rządowy), projekty infrastrukturalne, programy Aktywni+	podwykonawstwa: 6.3 i 6.5 oraz 7.3 WRPO i partnerstwa.
<i>Warsztaty Terapii Zajęciowej</i>	Włączenie społeczne osób niepełnosprawnych	– projekty wspierające aktywność społeczną i zawodową osób niepełnosprawnych.	WRPO: działanie 6.2 Aktywizacja zawodowa działanie Aktywna integracja działanie 7.2 Usługi społeczne i zdrowotne działanie 7.3 Ekonomia społeczna działanie 8.1 Ograniczenie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej oraz wyrównanie dostępu do edukacji przedszkolnej i szkolnej działanie INNE: Programy PFRON	

Źródło: Dane Urzędu Miejskiego Trzcianki, dane od organizacji pozarządowych

Na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, została powołana Gminna Komisja Rozwiązywania

Problemów Alkoholowych. W skład komisji wchodzi osoby przeszkolone w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Do ustawowych zadań Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych należy:

- inicjowanie działań w zakresie realizacji zadań własnych gminy, związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych (art. 41 ust. 3 ww. ustawy);
- podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego (art. 41 ust. 3 ww. ustawy);
- opiniowanie wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży i poza miejscem sprzedaży - zgodność lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałami, o których mowa w art. 12 ust. 1 i 2 ustawy (limit i lokalizacja punktów),
- kontrola przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych (art. 18 ust. 8 ww. ustawy).

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Trzciance przyjmuje wnioski o leczenie osób, które posiadają miejsce zamieszkania lub pobytu na terenie gminy Trzcianka. Przyjmuje osoby uzależnione i przeprowadza z nimi rozmowy motywujące, podczas dyżurów Zespołu ds. Leczenia Odwykowego w Punkcie Pomocy Kryzysowej os. Juliusza Słowackiego 24. (opracowano na podstawie: <https://bip.trzcianka.pl/gdzie-szukac-pomocy.html?>)

IV. Analiza SWOT

Podobnie jak przy opracowywaniu poprzedniej strategii, określanie priorytetów rozwojowych i kierunków działań oparto na analizie SWOT. Analiza taka ma na celu ocenić czynniki, które wpływają na działania związane z uporządkowaniem wszelkich działań wpływających na planowanie rozwiązań w sferze szeroko pojętych problemów społecznych. Czynniki te podzielono na czynniki zewnętrzne i wewnętrzne. Opracowanie niniejsze ma na celu zobrazowanie całego procesu planowania strategicznego i stanowić będzie punkt startowy do formułowania:

- a) celów strategicznych;
- b) diagnozy przy planowaniu społecznych działań projektowych (zarówno dla gminy, jako jednostki samorządu terytorialnego, jak również dla innych podmiotów i organizacji, które działają w sferze społecznej);
- c) modeli współpracy i partnerstwa publiczno-społecznego;
- d) modeli współpracy pomiędzy CUS, DPS i innymi jednostkami gminnymi i powiatowymi (np. Powiatowy Urząd Pracy, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie);
- e) kompleksowych rozwiązań dedykowanych sferze społecznej na szczeblu powiatowym i wojewódzkim.

Tak, jak przyjmuje się przy redagowaniu każdej analizy SWOT, poniżej przedstawione czynniki obejmują:

- 1) siły – czyli wewnętrzne uwarunkowania o pozytywnym wpływie;
- 2) słabości – czyli wewnętrzne uwarunkowania o negatywnym wpływie;
- 3) szanse – czyli zewnętrzne uwarunkowania o pozytywnym wpływie;
- 4) zagrożenia – czyli zewnętrzne uwarunkowania, które mają negatywny wpływ na realizację поставionych celów.

By zachować ciągłość planowania dotyczy kwestii:

- 1) edukacji publicznej,
- 2) ochrony zdrowia,
- 3) rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii
- 4) bezpieczeństwa publicznego,
- 5) rozwiązywania problemów osób niepełnosprawnych i osób starszych.

EDUKACJA PUBLICZNA

Mocne strony

- zwiększająca się dostępność szkół i przedszkoli, dobre wyposażenie placówek oświatowych i kompetentna kadra a także korzystanie z jednostek oświatowych ze środków zewnętrznych,
- duża liczba klubów sportowych i rosnąca organizacja pozarządowych,
- dobrze rozwinięta sieć bibliotek,
- znajomość środowiska uczniów przez nauczycieli,
- współpraca z organizacjami pozarządowymi,
- współpraca z rodzicami,
- profilaktyka w zakresie narkotyków,
- współpraca z Policją, Strażą Pożarną,
- udział w programie dożywiania uczniów,
- wspieranie organizacji pozarządowych przez samorząd w działaniach na rzecz dzieci, młodzieży i rodziny,
- zabezpieczenie dzieciom i młodzieży dostępu do różnorodnych form spędzania czasu wolnego, w tym udział w działaniach projektowych

Słabe strony

- brak atrakcyjnych miejsc rozrywki (basen, amfiteatr itp.),
- niewielkie możliwości prowadzenia działalności pozalekcyjnych w szkołach wiejskich w stosunku do szkół miejskich,
- nieadekwatna do potrzeb liczba zatrudnionych pracowników merytorycznych oraz specjalistów do pracy z rodziną,
- mała liczba projektów dedykowana młodzieży.

realizowanych przez organizacje pozarządowe,

- rozwinięte programy stypendialne,
- organizowanie różnych form wsparcia dla nauczycieli,
- pozytywna współpraca z Urzędem Miejskim Trzcianki,
- dobra organizacja dowozów dzieci do szkół i przedszkoli,

Szanse

- pozyskiwanie środków zewnętrznych na funkcjonowanie szkół,
- utworzenie filii szkół wyższych,
- prowadzenie szkół, przedszkoli, żłobków i klubów malucha przez podmioty społeczne i gospodarcze,
- koordynacja działań różnych podmiotów w przedmiocie ograniczenia zjawisk patologicznych,
- współpraca Urzędu Miejskiego Trzcianki oraz Starostwa Powiatowego w Czarnkowie na rzecz szeroko pojętej edukacji (również z podmiotami ekonomii społecznej),
- wzrost znaczenia organizacji pozarządowych działających na rzecz dzieci, młodzieży i rodzin,

Zagrożenia

- rosnące koszty prowadzące do obniżenia poziomu edukacji,
- spadek liczby dzieci – niż demograficzny,
- marginalizacja i alienacja grup i osób,
- brak ofert specjalistycznych szkoleń i doskonalenia zawodowego dla kadry w dziedzinie pracy z rodziną,
- brak ofert specjalistycznych szkoleń i doskonalenia zawodowego dla kadry w dziedzinie pracy z osobami zagrożonymi wykluczeniem społecznym.

OCHRONA ZDROWIA

Mocne strony

- funkcjonujące ośrodki zdrowia, powiatowy szpital na terenie gminy
- dostęp do opieki specjalistycznej,
- organizacja Festynów Hospicyjnych,
- prowadzenie szerokich działań profilaktycznych,
- funkcjonowanie oddziału ratownictwa medycznego,
- rozwijająca się sieć podmiotów świadczących usługi na rzecz rehabilitacji.

Słabe strony

- niezadowalający stan infrastruktury szpitalnej,
- wysokie koszty wymaganych remontów obiektów ochrony zdrowia,
- niski poziom aplikowania o środki zewnętrzne (WRPO).

Szanse

- wymuszenie przez Unię Europejską podniesienia jakości usług,
- wzrost nakładów na służbę zdrowia,
- aplikowanie o dofinansowania zakupu sprzętu medycznego ze środków Unii Europejskiej i PFRON,
- likwidacja barier architektonicznych,
- realizacja celów statutowych stowarzyszenia, które powstało przy szpitalu w Trzciance.

Zagrożenia

- masowe wyjazdy lekarzy za granicę,
- niewystarczające kontrakty z Narodowym Funduszem Zdrowia,
- niestabilne prawo dotyczące ochrony zdrowia,
- rosnąca liczba tzw. chorób cywilizacyjnych.

ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I NARKOMANII ORAZ BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Mocne strony

- prężna działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w tym: kontrole sklepów, rozpatrywanie wniosków i kierowanie na leczenie,
- realizacja programów profilaktycznych, dofinansowanych ze środków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- szeroka działalność Punktu Pomocy Kryzysowej przy CUS
- dobra współpraca z Caritas,
- rozwinięta sieć organizacji pozarządowych zajmujących się problemami alkoholowymi i narkomanii,
- działalność CUS, DPS.

Słabe strony

- długa procedura skierowania osób na leczenie,
- nadal mała dostępność do terapii,
- zbyt mała kontrola ze strony policji,
- złe wzory społeczne.

Szanse

- fundusze unijne oraz dodatkowe środki,
- rozwijająca się spółdzielczość socjalna, umożliwiająca rehabilitację zawodową i społeczną,
- współpraca instytucji z organizacjami pozarządowymi.

Zagrożenia

- rozpad rodziny,
- utrata zdrowia,
- rosnąca liczba uzależnionych,
- trudności w nauce i życiu rodziny,
- wykorzystanie techniki do działań niezgodnych z prawem,
- wypadki losowe,
- niestabilne prawo,
- brak skoordynowanych działań profilaktycznych.

ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH I OSÓB STARSZYCH

Mocne strony

- aktywnie funkcjonujące organizacje pozarządowe,
- dostateczny dostęp do jednostek organizacyjnych pomocy społecznej,
- możliwości kontynuowania aktywności zawodowej przez osoby starsze,
- duża aktywność Uniwersytetu Trzeciego Wieku oraz Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Trzciance, Fundacji Sołeckiej,
- możliwość samorealizacji osób starszych w organizacjach samopomocowych i grupach nieformalnych,
- usługi opiekuńcze realizowane przez CUS, DPS, Hospicjum oraz organizacje pozarządowe.
- funkcjonowanie Klubu Senior + oraz DDO.

Słabe strony

- istnienie barier utrudniających pełen udział osób niepełnosprawnych w życiu społecznym,
- niedostateczna baza rehabilitacyjna dla osób niepełnosprawnych,
- wzrost liczby osób starszych,
- niski poziom życia osób starych,
- niski poziom aplikacji o środki zewnętrzne
- słaba współpraca pomiędzy Uniwersytetem Trzeciego Wieku a Polskim Związkiem Emerytów, Rencistów i Inwalidów (mała koordynacja działań pomiędzy tymi organizacjami)
- zmiana modelu rodziny z wielopokoleniowej na jedno, dwupokoleniowe.

Szanse

- wzrost społecznej akceptacji osób niepełnosprawnych,
- dostępność do programów na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych (np. Aktywni+),
- likwidowanie barier architektonicznych we wszystkich typach obiektów,
- standaryzacja usług socjalnych dla osób niepełnosprawnych.
- poprawa wizerunku osoby starszej i niepełnosprawnej
- podmiotowe traktowanie osób starszych,

Zagrożenia

- zmniejszanie się liczby miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych,
- nierównomierne korzystanie ze środków pozabudżetowych i pomocowych,
- małą aktywność osób starszych
- brak działań upowszechniających problematykę niepełnosprawności w celu kształtowania pozytywnych postaw,
- migracje ludzi młodych na inne tereny,

- prowadzenie promocji zdrowia dla osób starszych i skoordynowanych działań na rzecz bezpieczeństwa dla tej grupy osób
- realizacja inicjatyw międzypokoleniowych

V. Misja i wizja Strategii

Na podstawie diagnozy sytuacji demograficznej i społecznej w gminie Trzcianka przyjęte zostały obszary priorytetowe dla realizacji polityki społecznej w tej jednostce samorządu terytorialnego. Przyjęto, że priorytetowymi powinny być następujące obszary:

- **AKTYWIZACJA I INTEGRACJA SPOŁECZNA MIESZKAŃCÓW;**
- **RYNEK PRACY, RÓWNIEŻ DLA SENIORÓW;**
- **PRZECIWDZIAŁANIE PATOLOGIOM I UZALEŻNIENIOM;**
- **KOMPLEKSOWE WSPARCIE RODZINY.**

Misja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Trzcianka na lata 2023 – 2028:

Skuteczne odpowiadanie na realne potrzeby społeczne
wszystkich mieszkańców Gminy Trzcianka

Wizja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Trzcianka na lata 2023 – 2028:

Gmina Trzcianka z silnym i zintegrowanym społeczeństwem,
oferującym swoim mieszkańcom wysoką jakość życia
i możliwości wielopłaszczyznowego rozwoju

Na poniższym schemacie przedstawiono cele strategiczne dla przyjętej misji Gminy Trzcianka. Cele te wyznaczają kierunki poszczególnych działań.

Źródło: opracowanie własne

Poniżej zdefiniowano poszczególne cele operacyjne. Do każdego celu operacyjnego przedstawiono działania realizujące dany cel, podmioty realizujące oraz wskaźniki, które przydatne będą przy monitoringu realizacji celów.

CELE OPERACYJNE:

- 1.1. Wyzwalanie aktywności obywatelskiej.
- 1.2. Integracja społeczności gminy Trzcianka.
- 1.3. Rozwój kompetencji społecznych osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.
- 1.4. Rozwój współpracy instytucji i organizacji działających na rzecz zaspokajania potrzeb społeczności lokalnych z innymi organizacjami na szczeblu lokalnym, wojewódzkim, krajowym a także międzynarodowym.
- 1.5. Wsparcie osób starszych (seniorów), niepełnosprawnych i niesamodzielnych.

1.1. Wyzwalanie aktywności obywatelskiej poprzez możliwość udziału w wydarzeniach projektowych

Przykładowe sposoby realizacji celu:

- 1) organizacja wydarzeń podnoszących świadomość obywatelską a także odpowiedzialność za dobro wspólne, działań angażujących społeczność lokalną, głównie ludzi młodych, w tym grupy nieformalne;
- 2) organizacja spotkań mieszkańców całej gminy ze specjalistami (np. z Urzędu Miejskiego) w zakresie działań obywatelskich a także organizacja wydarzeń o charakterze typowo obywatelskim;
- 3) organizacja case study, wymian i wizyt studyjnych;
- 4) promowanie działań podmiotów ekonomii społecznych, np. poprzez organizację wydarzenia pod nazwą „Targi Organizacji Pozarządowych”, realizacja projektów partnerskich z tymi organizacjami.

Podmioty realizujące: Urząd Miejski Trzcianki, Centrum Usług Społecznych, Dom Pomocy Społecznej, Hospicjum i inne organizacje pozarządowe.

Wskaźniki realizacji celu:

1. liczba zorganizowanych wydarzeń, które podnoszą świadomość obywatelską i angażują społeczność lokalną (szt.);
2. liczba zorganizowanych spotkań mieszkańców Gminy Trzcianka ze specjalistami w zakresie; działań obywatelskich (szt.);
3. liczba zorganizowanych wydarzeń promujących działania organizacji pozarządowych (szt.);
4. liczba zorganizowanych case study, wymian i wizyt studyjnych (szt.).

Okres realizacji celu: 2023 – 2028

1.2. Integracja społeczności gminy Trzcianka

Przykładowe sposoby realizacji celu:

- 1) organizacja różnych form spotkań (szkolenia, warsztaty i spotkania tematyczne) skierowanych dla mieszkańców gminy Trzcianka;
- 2) organizacja imprez integrujących mieszkańców: festyny, dożynki, bale itd.;
- 3) organizacja prelekcji, konferencji, wystaw i spotkań tematycznych, np. w Ośrodku Edukacji Ekologicznej w Rychliku czy Bibliotece Społecznej w Kępie;
- 4) organizacja spotkań osiedlowych i wiejskich;
- 5) organizacja rodzinnych wycieczek, w tym wyjazdów dla zorganizowanych grup mieszkańców, do instytucji kulturalnych i naukowych,
- 6) organizacja wydarzeń na rzecz integracji obywateli Ukrainy.

Podmioty realizujące: Urząd Miejski Trzcianki, Biblioteka Publiczna i Centrum Kultury, Muzeum Ziemi Nadnoteckiej, Centrum Usług Społecznych, Młodzieżowy Dom Kultury, placówki edukacyjne, Stowarzyszenie Ludzi Kreatywnych „Pokrzywa” i inne podmioty ekonomii społecznej.

Wskaźniki realizacji celu:

1. liczba zorganizowanych szkoleń, warsztatów, spotkań tematycznych (szt.);
2. liczba zorganizowanych imprez sportowych i integracyjnych (szt.);
3. liczba zorganizowanych konferencji, prelekcji, wystaw oraz spotkań tematycznych (szt.);
4. liczba zorganizowanych wycieczek i wyjazdów do instytucji kulturalnych i naukowych (szt.).

Okres realizacji celu: 2023 – 2028

1.3. Rozwój kompetencji społecznych osób zagrożonych wykluczeniem społecznym

Przykładowe sposoby realizacji celu:

- 1) prowadzenie różnorodnych programów edukacyjnych, treningów interpersonalnych, motywacyjnych, uświadamiających, zajęć typu coaching;
- 2) organizacja zajęć i warsztatów psychologicznych;
- 3) organizacja zajęć integracyjnych i międzypokoleniowych;
- 4) zawieranie kontraktów socjalnych;
- 5) zawieranie porozumień o współpracy (np. powołania grup nieformalnych);
- 6) współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie aktywizacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych;
- 7) rozwijanie wolontariatu, przede wszystkim wśród młodzieży, na rzecz opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi;
- 8) prowadzenie edukacji eliminującej czynniki zagrażające prawidłowemu funkcjonowaniu społecznemu i psychologicznemu – promowanie zdrowego stylu życia, szczególnie wśród dzieci i młodzieży.

Podmioty realizujące: Urząd Miejski Trzcianki, Centrum Usług Społecznych, Poradnia Psychologiczno–Pedagogiczna, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowy Urząd Pracy, organizacje pozarządowe, placówki edukacyjne.

Wskaźniki realizacji celu:

1. liczba zrealizowanych programów edukacyjnych, treningów interpersonalnych, motywacyjnych, uświadamiających, zajęć typu coaching (szt.);
2. liczba zajęć i warsztatów psychologicznych (szt.);
3. liczba zawartych kontraktów socjalnych (szt.);
4. liczba zawartych porozumień o współpracy (np. powołania grup nieformalnych) (szt.);
5. liczba zawartych porozumień wolontariatu (szt.);
6. liczba zorganizowanych wydarzeń z zakresu profilaktyki (szt.).

Okres realizacji celu: 2023 – 2028

1.4. Rozwój współpracy instytucji i organizacji działających na rzecz zaspokajania potrzeb społeczności lokalnych z innymi organizacjami na szczeblu lokalnym, wojewódzkim, krajowym i międzynarodowym

Przykładowe sposoby realizacji celu:

- 1) organizacja spotkań pracowników podmiotów, instytucji i organizacji działających na rzecz społeczności lokalnych (w tym podmiotów ekonomii społecznej), np. w ramach spotkań organizowanych przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Poznaniu;
- 2) organizacja case study i wizyt studyjnych w innych gminach na terenie Polski oraz zagranicznych, w tym także wizyty w miastach partnerskich Trzcianki oraz wizyty w innych Centrach Usług Społecznych;
- 3) uaktualnienie w internecie bazy istniejących zasobów instytucji i organizacji pozarządowych, które działają na rzecz społeczności lokalnej;
- 4) udział kierownictwa i pracowników instytucji, wolontariuszy organizacji działających na rzecz społeczności lokalnej w konferencjach, spotkaniach branżowych i warsztatach tematycznych.

Podmioty realizujące: Urząd Miejski Trzcianki, szkoły i jednostki oświatowe, Biblioteka Publiczna i Centrum Kultury, organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Poznaniu.

Wskaźniki realizacji celu:

1. liczba spotkań i liczba osób biorących udział w spotkaniach związanych z działaniami na rzecz społeczności lokalnych (szt.);
2. liczba zorganizowanych case study, wyjazdów i liczba uczestników (szt.);
3. liczba uaktualnionych rejestrów i baz istniejących zasobów instytucji i Organizacji (szt.);
4. liczba spotkań branżowych, warsztatów tematycznych i konferencji, związanych z działaniami na rzecz społeczności lokalnej (szt.);
5. liczba osób biorących udział w szkoleniach, warsztatach, spotkaniach branżowych oraz konferencjach (szt.).

Okres realizacji celu: 2023 – 2028

1.5. Wsparcie osób starszych, niepełnosprawnych i niesamodzielnych

Przykładowe sposoby realizacji celu:

- 1) organizacja alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla osób starszych, niepełnosprawnych oraz niesamodzielnych;
- 2) organizacja wydarzeń integrujących osoby starsze, niepełnosprawne z lokalną społecznością;
- 3) organizacja wydarzeń i projektów międzypokoleniowych;
- 4) organizacja spotkań integrujących i aktywizujących seniorów, osoby niepełnosprawne;
- 5) promocja aktywnych postaw i osiągnięć osób starszych i niepełnosprawnych;
- 6) organizacja warsztatów, szkoleń festynów, plenerów i innych wydarzeń dedykowanych osobom starszym i niesamodzielnym;
- 7) wsparcie podmiotów, w tym organizacji pozarządowych działających na rzecz osób starszych;
- 8) współpraca z Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w zakresie likwidacji barier architektonicznych, w szczególności w obiektach użyteczności publicznej.
- 9) rozwój infrastruktury w zakresie zarówno opieki stałej, jak i doraźnej;
- 10) stypendia i inne formy pomocy materialnej.

Podmioty realizujące: Hospicjum, Warsztaty Terapii Zajęciowej i inne organizacje pozarządowe, Centrum Usług Społecznych, szkoły i jednostki oświatowe, zakłady opieki zdrowotnej.

Wskaźniki realizacji celu:

1. liczba zorganizowanych alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla osób starszych, niepełnosprawnych oraz niesamodzielnych;
2. liczba wydarzeń integrujących osoby starsze z lokalną społecznością (szt.);
3. liczba przedsięwzięć promujących wizerunek seniora, aktywne postawy i osiągnięcia osób starszych i niepełnosprawnych (szt.);
4. liczba zlikwidowanych barier architektonicznych w obiektach (szt.);
5. liczba wspartych organizacji działających na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych (szt.);
6. kwota udzielonych świadczeń pieniężnych (zł).

Okres realizacji celu: 2023 – 2028

VI. Monitoring i ewaluacja

Organem odpowiedzialnym za wdrażanie, monitoring i ewaluację Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Trzcianka na lata 2023 – 2028 jest Centrum Usług Społecznych w Trzcieńce.

Głównym zadaniem wynikającym z procesu ewaluacji i monitoringu ma być odpowiedź na pytanie: Czy i w jakim stopniu została zrealizowana wizja pomocy społecznej w gminie Trzcianka zawarta w niniejszej Strategii.

Pytania szczegółowe, przydatne do monitorowania i ewaluacji Strategii:

1. Czy cel główny oraz poszczególne cele szczegółowe zostały w pełni osiągnięte?
2. Czy udało się zrealizować każde z poszczególnych działań?
3. Czy pozyskiwane środki finansowe (również ze źródeł zewnętrznych) były wystarczające do realizacji tych celów oraz poszczególnych przedsięwzięć?
4. Czy podejmowane były także inne, nieujęte w Strategii działania, które wpisywały się w spójną realizację wizji polityki społecznej w całej gminie Trzcianka?
5. Czy nawiązana została lub rozwinięta wystarczająca współpraca pomiędzy różnymi instytucjami i organizacjami w gminie Trzcianka w celu realizacji poszczególnych założeń Strategii?

Monitoring i ewaluacja niniejszego dokumentu będą polegać na cyklicznej ocenie osiąganych wskaźników. Wskaźniki realizacji niniejszej strategii zostały podane przy opisie celów szczegółowych. Bazą informacji do pomiaru mogą być zarówno dane Głównego Urzędu Statystycznego, jak i instytucji i organizacji, które są współodpowiedzialne za realizację poszczególnych celów szczegółowych. Podstawą do całościowej oceny, czy cele zostały osiągnięte, będzie zestawienie wskaźników sprzed i po realizacji niniejszej Strategii.

W przypadku, gdy zapisane w Strategii wskaźniki zostaną osiągnięte, będzie to prowadziło do wniosku, że w gminie Trzcianka wizja polityki społecznej została zrealizowana.

Skuteczny monitoring i ewaluacja opierały się będą na dwóch głównych filarach:

- a) zespole monitorującym Strategię – zespole powołanym przez Centrum Usług Społecznych w Trzcieńce. Zespół ten będzie wspierał zarówno CUS jak i inne instytucje i organizacje w szeroko pojętym doradztwie z zakresu gminnej polityki społecznej. W zespole, na zasadzie dobrowolności, będą działać przedstawiciele instytucji i organizacji pozarządowych zaangażowanych w sferę polityki społecznej w gminie Trzcianka;
- b) ocenie stanu wdrażania Strategii – ocena z przyjętą częstotliwością pomiaru co 30 miesięcy pozwoli na regularne sprawdzanie aktualnego stopnia osiągania poszczególnych wskaźników oraz wdrażanie ewentualnych działań naprawczych. Regularnie prowadzony monitoring i ewaluacja niniejszej Strategii dadzą możliwość kontrolowania prowadzonych działań, podejmowanych w zakresie polityki społecznej w gminie Trzcianka. Zebrane dzięki nim dane oraz wysunięte wnioski, pozwolą również na skuteczniejsze i bardziej spójne planowanie przyszłych celów.

VII. Źródła finansowania działań społecznych

Środki finansowe, które mogą być przeznaczone na realizację poszczególnych celów i zadań zawartych w niniejszej Strategii, przeznaczane będą, co rok, na podstawie planów budżetowych poszczególnych jednostek organizacyjnych, wyznaczonych do ich realizacji.

Komplementarność źródeł finansowania projektów zapisanych w niniejszej Strategii polegać będzie na odpowiednim łączeniu wsparcia ze środków:

- a) Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego,
- b) Europejskiego Funduszu Społecznego,
- c) Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich,
- d) programów rządowych oraz samorządowych i prywatnych źródeł finansowania,
- e) środków pochodzących z Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego,

Zakłada się także, że dzięki prowadzonej w gminie rewitalizacji i planowanej budowie dla Podmiotów Ekonomii Społecznej i Grup Nieformalnych, przestrzeni do realizacji działań społecznych, wnioskodawcy uzyskają możliwość dalszego aplikowania o środki z Europejskiego Funduszu Społecznego oraz innych publicznych i prywatnych źródeł finansowania na realizację projektów, które będą zgodne z charakterem działalności podjętych w zrealizowanych przestrzeniach.

Poniżej przedstawiono przykładowe źródła finansowania działań społecznych. Działania te mogą być prowadzone zarówno przez instytucje publiczne, jak i organizacje pozarządowe. Dzięki funduszom możliwa jest także realizacja projektów partnerskich.

Nazwa programu	Informacje szczegółowe
Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2021–2027	https://wrpo.wielkopolskie.pl/dowiedz-sie-wiecej-o-programie/fundusze-europejskie-dla-Wielkopolski-2021-2027
Rządowy Program Aktywni+	https://senior.gov.pl/program_asos/strona/92
Programy i zadania PFRON	https://www.pfron.org.pl/redirect/programy-i-zadania-pfr/
Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2021–2027	http://www.czarnkowsko-trzciancka-lgd.pl
Realizacja zadań Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii	https://www.kbpn.gov.pl/portal?id=1
Fundusz Inicjatyw Obywatelskich	https://niw.gov.pl/nasze-programy/fio/
Programy Ośrodka Wsparcia Ekonomii Społecznej w subregionie pilskim	http://www.owesetap.pl/
Programy Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Poznaniu	http://www.poznan.uw.gov.pl/konkursy-dla-organizacji-pozarzadowych

Programy Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego	https://www.umww.pl/wspolpraca-z-organizacjami-pozarzadowymi-konkursy-i-zadania-publiczne-w-dziedzinie-kultury
Programy fundacyjne (różne)	http://fundusze.ngo.pl/

Uzasadnienie

do projektu uchwały Rady Miejskiej Trzcianki w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Trzcianka na lata 2023-2028

Jednym z podstawowych narzędzi realizacji lokalnej polityki społecznej jest strategia rozwiązywania problemów społecznych. Obowiązek jej opracowania wynika z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, który stanowi że do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Zgodnie z art. 16b ust. 2 cytowanej ustawy strategia rozwiązywania problemów społecznych zawiera w szczególności: diagnozę sytuacji społecznej, prognozę zmian w zakresie objętym strategią, określenie:

- celów strategicznych projektowanych zmian,
- kierunków niezbędnych działań,
- sposobu realizacji strategii oraz jej ram finansowych,
- wskaźników realizacji działań.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych zorientowana jest na rozszerzenie i pogłębienie form pracy socjalnej, współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się pomocą społeczną w gminie oraz instytucjami działającymi w szerszym obszarze polityki społecznej.